

**HRAD
BECKOV**

Cena regiónov Slovenska
21. 3. 2024

Laureát kategórie umenie a kultúra
PETER PASTIER
cena za obnovu Západného paláca
hradu Beckov

Otvorenie Západného paláca pre verejnosť, 27.3.2023

Tomáš Michalík, Ernest Benko,
Peter Oravec, Peter Pastier

Uznesenia z obecného zastupiteľstva

Uznesenia z 13. mimoriadneho zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Beckov, konaného dňa 27. 3. 2024:

uz.č.198/2024 - Obecné zastupiteľstvo (ďalej len OZ) obce Beckov berie na vedomie upozornenie prokurátora zo dňa 20.02.2024, sp.zn. Pd18/24/3304-2.

uz.č.199/2024 - OZ obce Beckov po prerokovaní upozornenia prokurátora zo dňa 20. 02. 2024, sp. zn. Pd18/24/3304-2, konštatuje, že je dôvodné.

uz.č.200/2024 - OZ obce Beckov v súlade s návrhom prokurátora po prerokovaní upozornenia prokurátora zo dňa 20. 02. 2024, sp. zn. Pd18/24/3304-2, ukladá nasledovné opatrenia:

a) v prípade budúceho podania protestu prokurátora proti všeobecne záväznému právnomu predpisu obecného zastupiteľstva obce Beckov dodrži lehotu a postup stanovený v ustanovení § 27 ods.3 zákona o prokuratúre v konaní o proteste prokurátora proti všeobecne záväznému právnomu predpisu;

b) za účelom zachovania lehoty a postupu stanoveného v ustanovení § 27 ods.3 zákona o prokuratúre v konaní o proteste prokurátora proti všeobecne záväznému právnomu predpisu starosta obce zvolá v prípade potreby na tento účel mimoriadne zasadnutie obecného zastupiteľstva.

uz.č.201/2024 - OZ obce Beckov poveruje starostu obce Beckov, aby v lehote do 28.03.2024 zaslal prokurátorovi zápisnicu obecného zastupiteľstva zo zasadnutia konaného dňa 27.3.2024, schválené uznesenia a prezenčnú listinu poslancov zo zasadnutia obecného zastupiteľstva obce Beckov zo dňa 27.3.2024.

Na 14. zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Beckov dňa 12. 4. 2024 poslanci schválili nasledovné uznesenia:

uz.č.202/2024 - Obecné zastupiteľstvo (ďalej len OZ) schválilo program zasadnutia OZ bez pripomienok.

uz.č.203/2024 - OZ vzalo na vedomie kontrolu uznesení zo zasadnutí OZ konaných dňa 9.2.2023 a 27.3.2024 bez pripomienok.

uz.č.204/2024 - OZ vyhovuje protestu prokurátora č. Pd 35/24/3304-2 zo dňa 18.3.2024 proti VZN č.2/2024 o výške mesačného príspevku na

čiasťnú úhradu nákladov na činnosti škôl a školských zariadení v obci Beckov.

uz.č.205/2024 - OZ ukladá OcÚ pripraviť nové VZN o výške mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosti škôl a školských zariadení v obci Beckov v zákonnej lehote určenej v upozornení prokurátora č. Pd 35/24/3304-2 zo dňa 18.3.2024.

uz.č.206/2024 - a) OZ vzalo na vedomie Upozornenie prokurátora č. Pd 18/24/3304-2 zo dňa 20.2.2024 - signalizácia.

b) OZ ukladá v obdobných prípadoch dodržiavať, ustanovením § 29 ods.3,4 zákona č.153/2001 Z. z. o prokuratúre, stanovený postup a lehotu.

uz.č.207/2024 - OZ vzalo na vedomie Ročnú závierku n. o. Hrad Beckov za rok 2023 a výročnú správu o činnosti a hospodárení n. o. Hrad Beckov bez pripomienok.

uz.č.208/2024 - OZ schválilo Všeobecne záväzné nariadenie obce Beckov č.3/2024, ktorým sa ruší Všeobecne záväzné nariadenie obce Beckov č.1/2011 - Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami obce Beckov bez pripomienok.

uz.č.209/2024 - OZ schválilo Zásady rozpočtového hospodárenia s finančnými prostriedkami obce Beckov bez pripomienok.

uz.č.210/2024 - OZ vzalo na vedomie úpravu platu starostu obce od 1.1.2024 podľa § 3 ods.1 zákona č.253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest, na základe potvrdenia ŠÚSR z 3.4.2023 o priemernej nominálnej mesačnej mzde zamestnanca v hospodárstve SR v roku 2023 a novely zákona č.320/2018 zo dňa 24.10.2018 § 4 ods. 1.

uz.č.211/2024 - OZ vzalo na vedomie úpravu platu hlavnej kontrolórky obce od 1.1.2024 podľa zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Podľa ustanovenia § 18c ods. 1 zákona plat kontrolóra je súčinom priemernej mzdy v NH vyčíslenej Štatistickým úradom za predchádzajúci kalendárny rok a podľa počtu obyvateľov obce.

uz.č.212/2024 - a) OZ vzalo na vedomie predložený návrh „Komunitného plánu sociálnych služieb Obce Beckov na roky 2024 - 2030“.

b) OZ ukladá obecnému úradu predložiť návrh „Komunitného plánu sociálnych služieb Obce

Beckov na roky 2024 - 2030“ na verejné pripomienkovanie zverejnením na internetovej stránke obce s termínom od 15.4.2024 do 10.5.2024.

c) OZ ukladá obecnému úradu zapracovať predložené pripomienky do návrhu komunitného plánu do ďalšieho zasadnutia obecného zastupiteľstva.

uz.č.213/2024 - OZ vzalo na vedomie predložený zápis obecnej kroniky za rok 2018 bez pripomienok.

uz.č.214/2024 - OZ vzalo na vedomie informáciu o stave investičných akcií v obci bez pripomienok.

uz.č.215/2024 - a) OZ vzalo na vedomie predloženú cenovú ponuku od spoločnosti Marius Pedersen o zabezpečení čipovania nádob.

b) OZ ukladá obecnému úradu zabezpečiť dopracovanie podkladov pre OZ na prerokovanie cenovej ponuky na čipovanie smetných nádob v termíne do 24.5.2024.

uz.č.216/2024 - a) OZ vzalo na vedomie Žiadosť o vydanie stanoviska k investičnému zámeru žiadateľa BEST GAMES, s.r.o., Trenčianska 17, Nové Mesto nad Váhom.

uz.č.217/2024 - a) OZ vzalo na vedomie informáciu k soche J.M. Hurbana.

b) OZ ukladá obecnému úradu pripraviť návrh licenčnej zmluvy s kúpnu cenou maximálne 25.000 €.

uz.č.218/2024 - OZ ukladá predkladať návrhy na Ceny obce za rok 2024 písomne na OcÚ do 29.5.2024 s odôvodnením v zmysle Štatútu obce Beckov.

uz.č.219/2024 - a) OZ vzalo na vedomie žiadosť spoločnosti DENTI FELICI s.r.o. o prenájom budovy Beckov č.58.

b) OZ ukladá obecnému úradu pripraviť návrh nájomnej zmluvy za podmienky uplatnenia princípu osobitného zreteľa v zmysle zásad o hospodárení s majetkom obce Beckov.

c) OZ ukladá obecnému úradu vyčleniť finančné zdroje na zateplenie budovy Beckov č.58 a nutné stavebné úpravy.

uz.č.220/2024 - OZ schválilo zámer obstarania pozemku parc.č.1522 v k. ú. Beckov.

uz.č.221/2024 - OZ vzalo na vedomie informáciu o liste spoločnosti MG-Slovakia, že nemajú záujem o odpredaj pozemku parc.č.1513/9 v k. ú. Beckov.

Spracovala: A. Benková

Zmena organizácie dopravy v centre obce od 1.5.2024

Od 1. mája vojde opäť do platnosti spoplatnenie parkovania v centre obce. Po skúsenostiach z minulého roka boli pripravené a dopravným inšpektorátom schválené zmeny pre zefektívnenie parkovacej politiky, väčšiu bezpečnosť a spokojnosť obyvateľov a návštevníkov. Vstup do parkovacej zóny ostáva od bývalej lekárne, od

farského kostola a pri soche sv. Jána Nepomuckého (Kúria Beckov). V parkovacej zóne je maximálna povolená rýchlosť 30 km/h. Zmeny od 1. mája budú nasledovné. Ulica od bývalej lekárne k Trojičnému stĺpu je aktuálne jednosmerná. Parkovacie miesta sa tu zrušia a premávka bude obojsmerná. Cesta v smere od bývalého

domovu dôchodcov, resp. od bývalej „Ponorky“ až po koniec parku ostáva jednosmerná, avšak smer premávky sa v okolí parku mení, cesta ostáva jednosmerná, ale v opačnom smere ako doteraz. Šikmé parkovanie okolo parku nahradí pozdĺžne. Zmeny v doprave a v parkovaní sú prispôbené pre plánované budovanie cyklotrasy a tiež kanalizácie v tejto časti. Pre platbu v hotovosti bude znovu osadený parkomat pri ceste na hrad.

Mgr. Petra Jurčacková

Nový šat obecného úradu

Šikovnosť našich projektových koordinátorov nepozná hraníc. Práca, pri ktorej zužitkujú obrovské množstvo času a energie, má vždy pozitívny výsledok. Jeden z nich sa dostavil minulý rok v auguste, kedy vďaka ich úsiliu boli schválené dve dotácie z Environmentálneho fondu. Poviem vám, že toľko radosti v očiach starostu, ako mal pri oznamovaní mi tejto skvelej správy, som ešte nevidel. Vďaka týmto financiám prišiel čas na to, dať nášmu obecnému

úradu nový šat a znížiť tak energetickú náročnosť budovy. Jednou zaujímavosťou z tých estetických novinek bude aj názov na čele budovy obecného úradu obce (viď. foto). Nápis bude pozostávať z hliníkového komaxitovaného plechu o hrúbke 5 mm a efekt bude dopĺňať LED podsvietenie každého písmena, štátneho znaku a erbu obce. Tak čo hovoríte, máme to šikovníkov na úrade, však?

Radovan Poláček, poslanec OZ

Výsledky volieb prezidenta SR v Beckove

1. kolo prezidentských volieb sa konalo 23.3.2024 v klube pri parku od 7,00 do 22,00 hod. Bolo zapísaných 1189 voličov, hlasovalo 736 voličov, obálu odovzdalo 736 voličov a všetky hlasy boli platné. V prvom kole zvíťazil Ing. Ivan Korčok, získal 328 hlasov, druhý kandidát Ing. Peter Pellegrini získal 289 hlasov. Volebná účasť v obci bola 61,9% (celoštatná 51,9%).

2. kolo prezidentských volieb sa konalo 6.4.2024 v klube pri parku v čase od 7,00 hod do 22,00 hod. Bolo zapísaných 1187 voličov, hlasovalo 893 voličov, obálu odovzdalo 893 voličov,

počet platných hlasov bol 887. V druhom kole získal najviac hlasov kandidát Ing. Peter Pellegrini - 471 hlasov, druhý kandidát Ing. Ivan Korčok získal 416 hlasov. Volebná účasť v obci bola 75,2% (celoštatná 61,1%).

Ak máte záujem o podrobnejšie výsledky hlasovania, tak zápisnice z oboch kôl prezidentských volieb nájdete na webovej stránke obce v časti OBČAN a AKTUALITY. Oficiálne výsledky zverejňuje Štatistický úrad SR na https://volbysr.sk/sk/vysledky_hlasovania_kolo2.html.

Okrsková volebná komisia v Beckove: zľava Anna Benková, Ing. Dávid Jaroščiak, Peter Žovinec, Bc. Lenka Martišová, Ing. Andrea Trstenská a Renáta Durdíková

Voľby do Európskeho parlamentu v roku 2024

Rozhodnutím predsedu NR SR zo dňa 9. 2. 2024 boli vyhlásené voľby do Európskeho parlamentu na sobotu 8. júna 2024. Voľby sa uskutočnia vo volebnej miestnosti - v klube pri parku, Beckov č.8. v čase od 7,00 do 22,00 hod. Voliči pred hlasovaním preukážu svoju totožnosť občianskym preukazom.

V prípade, že v termíne konania volieb nebudete prítomný v mieste trvalého bydliska a máte záujem zúčastniť sa volieb, môžete požiadať obec o vydanie hlasovacieho preukazu, ktorý vás oprávňuje hlasovať v ktorejkoľvek volebnej miestnosti na území Slovenskej republiky. O hlasovací preukaz môžete požiadať osobne najneskôr posledný pracovný

deň pred konaním volieb (do 7. 6. 2024) do 12.00 hod. Požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu môžete aj písomne alebo elektronicky tak, aby žiadosť bola doručená obci najneskôr 15 dní pred konaním volieb do 23. 5. 2024. E-mailová adresa na doručenie žiadosti: beckov@obec-beckov.sk. V žiadosti uvediete osobné údaje vrátane rodného čísla a korešpondenčnú adresu, na ktorú obec zašle hlasovací preukaz.

Voliči, ktorí sa zo závažných zväčša zdravotných dôvodov nemôžu dostaviť do volebnej miestnosti, môžu požiadať o prenosnú volebnú schránku na OcÚ, č.tel. 0915736779.

Základná škola s materskou školou Jozefa Miloslava Hurbana, Beckov č.410, 916 38 Beckov 410

ZÁPIS DO MATERSKEJ ŠKOLY

Oznamujeme vám, že zápis detí na predprimárne vzdelávanie pre školský rok 2024/2025 do materskej školy bude prebiehať od 2. mája do 7. mája 2024. Vypísané žiadosti a potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti od lekára sa budú odovzdávať osobne v materskej škole od 2. mája do 7.mája 2024, v čase od 10:00 do 12:30 hod.

Podmienky prijatia dieťaťa do materskej školy:

- do materskej školy sa prijímajú deti vo veku spravidla od troch do šiestich rokov veku;
- prednostne sa do materskej školy prijímajú deti, ktoré dovŕšili piaty rok veku, nakoľko je pre nich predprimárne vzdelávanie povinné;
- do materskej školy sa prijímajú deti na základe písomnej žiadosti zákonných zástupcov dieťaťa.

Program podpory lokálnych komunít COOP Jednota Prievidza

Vážení Beckovčania, milí kupujúci v Jednote, v období od 15. mája do 15. júna 2024 máte možnosť svojim hlasovaním vybrať projekt, o ktorom si myslíte, že by mohol prispieť k oživeniu aktivít v našej obci.

Na výber sú tri projekty.

1. Vybudovanie volejbalového ihriska (areál OŠK Beckov, spracoval Marek Sedláček)

Cieľom tohto projektu je rozšírenie volejbalovej komunity v obci, vytvorenie multišportového areálu a vyvinúť tak miestne centrum pre športu chtivých záujemcov. Atraktivnosť volejbalu by mala priviesť k športu široké spektrum ľudí všetkých vekových kategórií. Jedná sa o kolektívny a jednoduchý šport, ktorý sa každý naučí hrať veľmi rýchlo.

2. Oddychová zóna (jarmočný plác, pri vchode do obce od Rakolíub na pravej strane, spracovala Anna Benková)

Projekt je zameraný na vytvorenie oddychovej zóny. V priestore bude vybudovaný altánok pre návštevníkov, ktorí sa rozhodnú pre prechádzku beckovským chotárom. Pri altánku vyrastie sad

s ovocnými stromami. Altánok bude slúžiť taktiež na prezentáciu pôvodných odrôd, ale aj ako oddychový priestor pri prechádzke mimo rušných ciest. Zároveň bude tvorený nástupný priestor pre budúci chodník z obce do časti Klíža.

3. Beckovčatá v pohybe (zámer spracovala zástupkyňa pre MŠ Magdaléna Čejteiová, administratívne spracovala Petra Jurčacková)

Cieľom projektu je vybudovanie detského ihriska v záhrade materskej školy, a tým rozvíjať pohybové a estetické kompetencie u detí v predškolskom veku. Deti v ranom detstve sú ohybné a oplývajú veľkou fantáziou, preto je vhodné vytvoriť podnetné prostredie na plnohodnotný rozvoj daných kompetencií. Ihrisko bude pozostávať s balančnej dráhy, basketbalového koša, bezpečnej hrazdy, tabule na kreslenie s kriedami a počítačom, pre ich rozvíjanie kreativity a pohyblivosti.

Hlasovanie bude prebiehať v predajni COOP Jednota Supermarket Beckov - ak sa zapojíte aj vy, umožníte, aby sa podarila dobrá vec.

Hurbanovým chodníkom

V nedeľu 24.3.2024 sme si spoločne s občanmi z Obec Kálnica uctili pamiatku nášho významného rodáka Jozefa Miloslava Hurbana. Pri príležitosti výročia jeho narodenia sme položili vence najskôr v Kálnici, v parku J.M. Hurbana pri jeho pamätnej tabuli. Stretnutie iniciovala Základná organizácia Matice slovenskej v Kálnici. Spoločne sme prešli po Hurbanovom náučnom chodníku z Kálnice do Beckova, kde sme spolu s ďalšími občanmi Beckova, po krátkom kultúrnom programe žiakov ZŠ s MŠ J.M. Hurbana, položili vence k pamätnej tabuli na evanjelickej fare.

Foto: Ján Valovič

HISTÓRIA NA DLANI

Príležitosť oboznámiť verejnosť s novým náučným chodníkom v centre obce, ktorý dostal názov História na dlani, sa naskytla 24. marca 2024. Spojila sa s uctením pamiat-

ky J.M. Hurbana, a tak sa mohli absolventi prechodu Hurbanovým náučným chodníkom z Kálnice ako aj občania, ktorí ich prišli privítať k budove ev. fary, zúčastniť na oficiálnom otvorení nového beckovského chodníka. Previedol ich Tomáš Michalík z Trenčianskeho múzea v Trenčíne, autor textov na informačných tabuliach.

NCH História na dlani vznikol v rámci projektu cezhraničnej spolupráce „Poznajte Tvrdonice, Beckov a Gbely“, na ktorý obec získala nenávratný finančný príspevok v minulom roku - chodník sa realizoval v októbri 2023. Jeho súčasťou sú aj navigačné brožúrky, smetné koše na separovaný zber a stojany na bicykle umiestnené na hrade. Stojany náučných tabulí sú vyhotovené z materiálu COR-TEN, ktorý

prpomína „hrdzavý“ plech, ide však o originálny materiál odolný voči poveternostným podmienkam.

Chodník poskytuje základné informácie o obci návštevníkom ako aj obyvateľom Beckova.

DB

Kladienie vencov

Temné a kruté následky druhej svetovej vojny zanechali obrovské materiálne škody, no čo je najhoršie, zostali po nich bolestivé a kruté spomienky na ľudské obete. Len vo vtedajšom Československu ich bolo približne 356.000. Máme veľkú zodpovednosť šíriť myšlienky mieru a pokoja vo svete a nedopustiť, aby svet čelil

podobným ozbrojeným konfliktom a tragédiám. Dnešní mladí ľudia musia vedieť, aké devastačné následky má vojna na život človeka...

V živote človeka sú dni, ktoré je hodno si zapamätať, aj v živote každého národa, každej obce, sú obdobia a udalosti, ktoré sa natrvalo vryjú do pamäti a sŕdc jeho obyvateľov. Takýmto významným dátumom pre obec Beckov je 6. apríl 1945. Tento deň priniesol do našej obce vytúženú slobodu.

Hrdinské činy osloboditeľov našej obce zostanú navždy zapísané v jej histórii i v mysliach každého z nás ako odpor proti vojne, násiliu, ako symbol boja za svojbytnosť, ako budúcnosť našej obce a našej krásnej vlasti a ich obyvateľov.

Odvtedy uplynulo už 79 rokov. Tento výrazný dejinný medzník v našej histórii sme si pripomenuli pietnym aktom

kladenia vencov a lampiónovým sprievodom 4. apríla 2024.

Túto významnú udalosť v dejinách našej obce si prišli pripomenúť nielen občania, ale aj žiaci zo Základnej školy s materskou školou v Beckove, ktorí k dôstojnému priebehu spomienkovej slávnosti prispeli svojim krátkym kultúrnym programom. K účastníkom sa prihovril starosta obce Ernest Benko a prítomní si tichou spomienkou uctili pamiatku zosnulých, ktorí padli za našu obec.

Mgr. Jozef Pekarovič

Lekáreň v Beckove

Koniec februára priniesol do našej obce nečakanú správu - beckovská lekáreň končí svoju prevádzku v obci. Spoločnosť Sanot v Trenčianskych Stankovciach, jej zriaďovateľ, však zostáva naďalej činná. Posledné roky pracovala v beckovskej pobočke Mgr. Alena Sapáková, v rozhovore s ktorou si pripomíname založenie lekárne pred štvrtstoročím. Od marca 2024 už nebudeme volať známe tri 1 po štyroch 7, aby sme sa spýtali pani magistry na svoj liek. Mgr. Alena Sapáková, pracovníčka lekárne v Beckove, končí a s ňou aj filiálka beckovskej lekárne. Aspoň zatiaľ.

Pani Sapáková, kedy otvorili beckovskú lekáreň?

Činnosť verejnej lekárne na Ctiborovej ul. č. 58 v Beckove sa začala 1.9.1999. Prevádzku v Beckove otvorila majiteľka lekárne v Trenčianskych Stankovciach PharmDr. Marta Škytová a spolu s RNDr. Olgou Pastvou vykonávala lekárenskú starostlivosť. V roku 2008 ukončila RNDr. Pastvová pracovný pomer a odborným zástupcom sa stala RNDr. Marta Rosivalová. V januári 2008 lekáreň zmenila názov na SANOT, s. r. o., Trenčianske Stankovce - Lekáreň Beckov. *Kedy ste prišli do beckovskej lekárne?*

Od 1.6.2010 sa zmenil odborný zástupca zodpovedný za poskytovanie lekárenskej starostlivosti a do lekárne som nastúpila po Dr. Rosivalovej. V beckovskej filiálke som pôsobila vyše 13 rokov, až do jej zatvorenia 29.2.2024.

Kde ste vyštudovali farmáciu?

Vyštudovala som v Bratislave, bola to vtedy (absolvovala som v roku 1976) jediná farmaceutická fakulta v Československu.

Ako ste sa dostali do Trenčína?

Vydala som sa tam. Manžel pochádza z Trenčína, študoval tiež v Bratislave, ale ekonómiu. S Beckovom vás viaže aj iný vzťah, nielen pracovný?

Manžel Svetozár mal mamu, ktorá pochádzala z Beckova, tí najstarší si ju pamätajú, bola to Marta Sapáková, rod. Čiklová. V Beckove žila jej sestra

Zuzana, zvykli sme k nej aj s deťmi chodiť, po jej smrti už len každoročne na cintorín. *Vaše prvé pracovisko po skončení štúdia bolo v Trenčíne?*

Začala som pracovať v lekárni na Mierovom námestí s PharmDr. Škytovou, RNDr. Pastvou a RNDr. Rosivalovou, po rokoch sme sa všetky štyri znovu stretli v beckovskej lekárni. Lekáreň v Trenčianskych Stankovciach založila PharmDr. Škytová a neskôr otvorila filiálku v Beckove. Naše vzťahy prerástli od kolegiálnych po priateľské. *Kto najviac využíval služby beckovskej lekárne?*

Lekáreň zásobovala liekmi predovšetkým obyvateľstvo z obce a okolia, robili sme aj poradenstvo. Veľkými odberateľmi liekov boli domov dôchodcov (do 31.12.2006), charitný domov vincentiek (do marca 2013), v súčasnosti zostal domov Školských sestier de Notre Dame a zdravotné stredisko, s ktorým sme tradične dobre spolupracovali.

Aké najhoršie obdobie ste zažili?

Najhoršie boli covidové roky 2020 - 2022, boli náročné aj na hygienu, aj na psychiku. Pred lekárnou bývali rady čakajúcich, z nich mnohí chorí. Ľudia vtedy viac pracovali z domu, ale lekáreň poskytovala služby za každých okolností. *Aké lieky vtedy ľudia najčastejšie kupovali?*

Vitamíny a minerály, protichrípkové lieky. Kupovali dezinfekciu a ochranné prostriedky, testy. Tieto asi dva roky boli pre nás najťažšie. Ostatné obdobie bolo v pohode, môžem spomínať len v dobrom.

Nadviazali ste kontakty s miestnymi obyvateľmi?

Lekáreň bola otvorená 4 a pol hodiny, od 8. do 12,30, za ten čas som mala možnosť spoznať ľudí, ktorí pravidelne chodili po lieky. V Trenčíne som pracovala v nemocničnej lekárni, aj v malých lekárňach v meste, ale je rozdiel medzi nimi a dedinskou lekárnou. Tu je to viac adresné. Dopoludnia som bola v Beckove a popoludní zase v lekárni v Trenčianskych Stankovciach, ale trvalo žijem v Trenčíne.

Pracovali ste v lekárni sama?

Nie, so sanitárkou, čo je špeciálne pripravená pracovníčka pre sanitáciu lekárne. Asi dva roky tu so mnou pracovala p. Oravcová a posledné roky p. Hrušovská.

Mali ste možnosť spoznať Beckov aj inak ako spoza pultu lekárne?

Veľmi nie, ale s vnúčatami chodíme na turistiku aj do Beckova a opakovane na Beckovský hrad.

Dúfam, že sa s Beckovčanmi lúčíte len v dobrom.

Rada budem spomínať na svojich 13 rokov v beckovskej lekárni, na každodenné kontakty s ľuďmi. Posledným februárovým dňom končí aj moja profesionálna práca, už zostanem na dôchodku, minulý rok som mala sedemdesiat. Ale bude mi ľúto - za prácou aj Beckovčanmi.

Prajeme príjemné chvíle s rodinou a možno niekedy do videnia - hoci aj na Beckovskom hrade...

Za rozhovor ďakuje

Mgr. Dana Badžgoňová

Ako si obstaráme potrebné lieky

...keď od 23. februára 2024 nemáme v obci lekáreň? Nemusi to byť problém.

V polovici marca sme dostali na obecnom úrade ponuku od občianskeho združenia Medicamentum na doručenie liekov obyvateľom priamo do ich domovov. Službu zabezpečujú po celom Slovensku pre klientov poisťovní Dôvera, Všeobecná zdravotná poisťovňa a Union.

Medicamentum.sk informuje

„Sme tu pre všetkých, ktorým služba vyzdvihnutia liekov pomôže a uľahčí život. Zabezpečujeme vyzdvihnutie liekov v lekárni a ich dovoz domov úplne zadarmo.“

Ako to funguje? Lekár vám vystaví nový e-recept, zavolá vám farmaceut a vysvetlí užitie a dávkovanie. Lieky vám doručíme do 2 pracovných dní. Potrebujete doručiť aj voľnopredajné lieky? Dohodnite sa s farmaceutom, ktorý vám zavolá, keď budete mať nový e-recept, alebo zavolajte na 02-210 009 000 a my vás priamo prepojíme na farmaceuta. Všetko, čo potrebujete kúpiť v lekárni, vám môžeme vyzdvihnúť a doručiť priamo k dverám - rýchlo a spoľahlivo. Ušetříme vám čas aj námahu na cestu do lekárne, žiadne zbytočné čakanie v radoch. Služba je úplne bez záväzkov

a lieky si môžete vyzdvihnúť aj v kamennej lekárni. Sledujeme za vás vaše opakované predpisy, takže na lieky nezabudnete.

Ako si nechať doručiť čokoľvek z lekárne až domov?

1. staňte sa našim členom. Registrácia je zadarmo a získate tým aj ďalšie výhody - okrem voľnopredajných liekov vám môžeme vyzdvihnúť a doručiť všetky vaše lieky na predpis, a to do dvoch pracovných dní. Nemusíte tak nikde stáť v rade alebo navštíviť hneď niekoľko lekární, aby vám v každej rovnako povedali, že vaše lieky nemajú skladom a musíte si pre ne prísť inokedy.

2. zavolajte nám na 02/210 009 00. Naša telefonická linka je pre vás zadarmo a je vám k dispozícii každý pracovný deň od 7. do 15. hod a radi vám na nej s čímkoľvek pomôžeme.

3. spojíme vás s farmaceutom. Počas telefonátu vás jednoducho spojíme s jedným z farmaceutov zo spolupracujúcich lekární. Ten už vám odborne poradí s výberom vhodných produktov s ohľadom na vaše potreby a hlavne s ohľadom na vaše zdravie.

4. lieky vyzdvihneme a pošleme k vám. Je to jednoduché, rýchle a bezpečné. Vaša

objednávka vám príde s bežnou dobierkou, ktorú môžete kuriérovi uhradiť v hotovosti alebo platobnou kartou - záleží na tom, čo vám viac vyhovuje.“

Prvé skúsenosti - poslanec OZ Ing. Marek Jambor:

Po zhladnutí odkazu na obecnej stránke Muniopolis som sa zaregistroval na stránke Medicamentum a hneď na druhý deň ma kontaktovala pani, že sa teší na spoluprácu a radi mi pomôžu pri obstarávaní mojich liekov. O tridsať minút mi zavolať pán z lekárne, ktorý ma upozornil, že dnes mi končí jeden recept s liekmi, či budem potrebovať tieto lieky dodať. Upozornil ma, že dodanie liekov je zadarmo. Následne prešiel všetky moje lieky a upozornil ma, že sú tam aj lieky, za ktoré sú veľmi veľké doplatky. Po jeho úprave som ušetril cca 45% nákladov, ktoré som platil doposiaľ už dva roky. A spýtal sa ma, či si chcem doobjednať ďalšie lieky bez lekárskeho predpisu. Lieky mi prišli hneď na druhý deň. Z môjho pohľadu je výhodou aj to, že dodávajú tiež lieky, ktoré sú dostupné iba v zahraničí (napr. v Českej republike). Je to veľmi dobrá alternatíva pre chronických pacientov.

DB

Hodnoty a tradície 2024

Sú momenty, ktoré nám ľuďom dokážu prevrátiť život na ruby a prinútiť nás prehodnotiť mnohé veci v živote. Medzi také situácie patrí aj choroba dieťa, či už vrodená alebo náhla, choroba, ktorá rodičov postaví pred neuveriteľne náročné rozhodnutia.

Medzi také patrí aj akútna lymfoblastová leukémia, ktorá predstavuje až 75% všetkých prípadov leukémie v detskom veku. Jedná sa teda o najčastejšie nádorové ochorenie u detí - odborné o malígnu proliferáciu lymfocytových buniek zablokovaných v rannom štádiu diferenciácie. Vyskytuje sa hlavne medzi 2. a 5. rokom života dieťaťa. Prejavuje sa asymptomaticky, ale aj akútnym krvácaním, sťaženým dýchaním, či vysokými horúčkami bez zmeny, prípadne i bolesťami kostí. Liečba tohto ochorenia je indukívna so snahou o kompletnú remisiu, preventívna liečba zameraná na predchádzanie poškodenia CNS, konsolidácia/re-inukcia a udržiavacia liečba. Začína sa krátkou fázou podávania kortikoidov, pridávajú sa vysoké dávky chemoterapie, prípadne až transplantácia kmeňových buniek. Takáto liečba je pre rodičov finančne, časovo a hlavne psychicky nesmierne náročná. V dnešnej dobe má liečba tejto leukémie vysokú úspešnosť a vysoké percentá vyliečených malých pacientov - našťastie.

S týmto ochorením bojuje aj náš malý kamarát a rodák z Beckova Leo Pacek, pre ktorého sa tento rok konalo tradičné benefičné pletenie korbáčov a následne ich predaj.

Pletenie korbáčov sa uskutočnilo dňa 16. marca od 14:00 - 18:30

v priestoroch veľkej telocvičnice ZŠ J.M. Hurbana v Beckove. Odborným garantom podujatia bol aj tento rok profesionálny košíkár Miloš Šútovský z Kálnice, ktorý bol s nami telom i srdcom už po tretej krát a ktorý nás / vás mohol naučiť od základných až po umelecky náročné a efektívne úplety veľkonočných korbáčov.

Podujatie spríjemnili aj detičky z MŠ v Beckove nacvičeným programom pod taktovkou svojich učiteliek, tvorivé dielničky, kde si mohli deti vymaľovať papierové i ozajstné

vajíčka a, samozrejme, počas celej akcie nechýbala hudba a občerstvenie. O občerstvenie sa postarali naozaj všetci zúčastnení, takže o jedlo či pitie počas urputného pletenia nebola núdza.

Takým nepísaným cieľom bolo upliesť aspoň 200 korbáčov a táto suma, tento počet nakoniec smeroval až k číslu 300, pretože sa pletlo aj počas nasledujúcich dní až po veľkonočný predaj korbáčov na hrade Beckov v priebehu veľkonočného víkendy 30. - 31. marca.

Benefičný predaj korbáčov prebiehal teda dva dni, pričom v sobotu boli určené dva tímy - jeden sa lokalizoval pri OC Laugaricio v Trenčíne a druhý tím dobrovoľníkov a pomocníkov bol zas na hrade Beckov v priestoroch novo zrekonštruovaného Západného paláca. Korbáč ste si mohli na hrade nie len kúpiť, ale aj upliesť, pretože majster košíkár bol aj tu: pre dobrú vec, pre vás - v sobotu aj v nedeľu.

Napriek nie práve ideálnemu počasiu bola vysoká návštevnosť a nakoniec aj veľmi slušný predaj. Neostalo takmer nič a pre Lea sa podarilo vyzbierať 4.243,83 eur. Veríme, že pomôžu Leovi aspoň pri všetkých liečebných nákladoch.

Celé podujatie zastrešilo OZ NoLimitsForNaty v spolupráci s obcou Beckov, ZŠ s MŠ Beckov a hradom Beckov a, samozrejme, s pomocou skalkných a nadšených dobrovoľníkov, ktorí plní energie zbierali prúty, chystali občerstvenie, organizovali pletenie i predaj korbáčov.

Všetkým patrí veľká VĎAKA a Leovi prajeme hlavne veľa zdravia, radosť a lásky v kruhu najbližších.

Adam Straka

Šibi-ryby, masné ryby... Veľkonočný pondelok

Na veľkonočný pondelok zvyklo bývať na dedinách rušno, po cirkevných obradoch nastal čas na radosť. Sviatok mužov, chlapcov, mládenčov, ktorí chodili po polievačke či šibačke. Tieto zvyky vždy boli na Slovensku rozmanité. Na západnom Slovensku prevládala šibačka, na východe sa zasa viacej polievalo. Kysuce, horná Nitra, či stredné Slovensko boli akýmiśi prechodom, kde sa zachovali a prelínali obe tradície.

Za polievania, šibanie dostávali mládenoci od dievčat maľované vajčička, štamperlík pálenky, koláče či korunky. Dnes prevládajú čokoládové figúrky a, samozrejme, aj peniaze.

Na Bukovej chodievali chlapci často šibať v skupinkách a nosili si každý okrem vlastného korbáča, jeden spoločný - aj dvojmetrový, tzv. kocar, na ktorý dievčatá uväzovali farebné stužky.

V takej Rudine zasa prevládala oblievačka, mládenoci hádzali dievčatá do potoka alebo sa oblievali vedrami. Ak mal mládenec o dievča záujem, chodil na polievačku sám, rodiny, kde mali dievky súce na vyďaj, dávali šibačom peniaze, aby mali za čo organizovať zábavu, kde mali zasa dievčatá vstup zadarmo.

Korbáče - známe ako šibáky si zväčša chlap-

ci chystali týždeň pre Veľkou nocou. Parádny korbáč bol akousi vizitkou slobodného mládenca. Plietli sa od jednoduchých šestorákov cez osmoráky až po korbáče upletené z viac ako desať prútov. Pri šibaní sa vravievali riekanky, tiež sa lišiaci po krajoch.

Dnes sa šibačiek a oblievačiek zúčastňujú skôr otcovia so synmi v rámci rodinných pochôdzok, prípadne sú organizované ako program početných folklórnych súborov a vystúpení.

Šibačka či oblievačka dnes čelí vlne kritiky, že je to prejav agresivity, násilia a podobne, že je to prežitok... Je pravda, že to vždy bolo spojené s akýmiśi odporom u dievčat, snahou utiecť, ukryť sa, no v skutočnosti boli mládenoci vždy očakávaní s radosťou. Bola tam viera, že vyšibaním budú dievčatá krajšie, zdravé, svieže a že je o ne záujem. Verilo sa, že tá, čo vyšibaná nebola, mohla stratiť krásu, zdravie, že mohla dokonca „oprašivieť“. Oblievanie postupne nahradilo používanie striekačiek s vodou či voňaviek.

Oblievanie, šibanie nemá a nikdy nemalo byť o agresivite, je to symbolický akt prebúdzania k životu a celé sviatky Veľkej noci, v tom predkresťanskom prejave, predstavujú súbor viac menej zabudnutých osláv víťania jari, pre-

búdzania prírody k životu. Voda - živá voda z potoka i vrbové prútie sú iba nástrojmi, ktoré tieto čarokrásne procesy prejavujú. Korbáče sa plietli s mladých prútov plných miazgy a ich kontakt s dievčenským či ženským telom mal priniesť sviežosť, ohybnosť, život. Starí Slovania slávilí sviatky jari ako symbol plodnosti - vrbový prút predstavoval aj odovzdávanie plodivej sily. Obrad polievania vyjadroval želanie aby očistná, uzdravujúca a omladzujúca sila vody prešla na oblievané ženy a dievčatá.

Adam Straka

Šibi-ryby masné ryby,
davaj vajcia od korbáča,
ešte k tomu kus koláča,
ešte k tomu groš,
už je toho dosť.

Šibi-ryby masné ryby,
kus koláča od korbáča,
kázal kadlec aj kadlečka,
aby dali tri vajčička:
jedno biele, druhé čierne
a to tretie zafarbené,
to je moje potešenie.

Cena regiónov Slovenska

Združenie Samosprávne kraje Slovenska (SK8) vyhlasuje ocenenie Cena regiónov v snahe podporiť, zviditeľniť a poďakovať aktívnym obyvateľom v regiónoch Slovenska. Verejné celoštátne ocenenie pre jednotlivcov za mimoriadny prínos k rozvoju samosprávnych krajov a regiónov sa udeľovalo v tomto roku po prvýkrát.

Ide o verejné ocenenie pre jednotlivcov za mimoriadny prínos k rozvoju samosprávnych krajov a regiónov. Udeľuje sa v ôsmich kategóriách v danom konkrétnom roku za určitý významný čin:

1. Vzdelávanie a veda
2. Umenie a kultúra
3. Rozvoj športu
4. Zdravotníctvo a sociálne veci
5. Rozvoj občianskej spoločnosti
6. Férové podnikanie
7. Mimoriadny čin
8. Mimoriadne ocenenie za celoživotný prínos

Hodnotenie prebiehalo v troch kolách. Do prvého kola v januári mohli všetci obyvatelia Slovenska verejne prihlásiť osobu, ktorú považujú za významnú v jej činnosti pre región. Nasledovne v mesiaci február šesťnásťčlenná komisia vybrala do každej kategórie 10 osôb. Do tretieho kola nakoniec postúpili len traja nominovaní.

Počas slávnostného galavečera 21. 3. 2024 bolo odovzdané ocenenie pre laureátov a finalistov ôsmich kategórií. Záznam z podujatia vysielala RTVS 27. apríla v rámci svojich príspevkov z regiónov.

Za Trenčiansky kraj sa do finále (22 nominantov z celého Slovenska) dostal jeden nominant, ktorý nakoniec v svojej kategórii aj cenu získal. Riaditeľ Hradu Beckov, n. o. Mgr. Peter Pastier, za svoju dlhoročnú prax a v roku 2023 za mimoriadny čin, obnovu západného paláca hradu Beckov, na ktorej sa podieľal

ako PR manažér projektu a neskôr ako projektový manažér. Západný palác bol obnovený z finančných prostriedkov EHP a Nórska, štátneho rozpočtu a spoluúčasti Obce Beckov ako vlastníka NKP.

Obr.: Laureát kategórie umenie a kultúra PETER PASTIER cena za obnovu Západného paláca hradu Beckov

Top v cestovnom ruchu v Trenčianskom kraji za rok 2023

Krajská organizácia cestovného ruchu Trenčín región v rámci svojho dlhoročného oceňovania (8. ročník) výnimočných projektov, inovácií, zariadení a osobností cestovného ruchu v Trenčianskom kraji usporiadala záverečné podujatie 18. apríla vo vynovenom západnom paláci hradu Beckov.

Ocenenia sa udeľujú štandardne v kategóriách TOP ubytovacie zariadenie, Osobnosť cestovného ruchu, TOP inovácia v cestovnom ruchu, TOP gastro zariadenie a TOP turistický produkt. Väčšinu kategórií vyhodnocuje neverejne hodnotiaca komisia zložená z členov oblastných organizácií cestovného

ruchu v kraji a krajských zástupcov. Jediná kategória je verejného charakteru - TOP gastro zariadenie. V tejto kategórii sa vybralo z 50 nominovaných zariadení a prišlo 1 369 hlasov. Výhercom sa stalo zariadenie M.O.M cafe z Bánoviec nad Bebravou. Druhá priečka patrila Reštaurácii pri Lipe v Dohňanoch a tretie miesto získal Salaš Beckov.

Beckov v tomto roku mal silné zastúpenie v nomináciách. V ďalšej kategórii TOP inovácia v cestovnom ruchu sa obnova západného paláca umiestnila na druhom mieste. Prvé miesto v kategórii Osobnosť cestovného ruchu za rok 2023 získal Mgr. Peter Pastier.

Ceny pre Beckov

TOP gastro zariadenie

3. miesto: Salaš Beckov

TOP inovácia v cestovnom ruchu

2. miesto: Obnova západného paláca Hradu Beckov

Osobnosť cestovného ruchu

1. miesto: Mgr. Peter Pastier, riaditeľ Hrad Beckov, n. o.

Slávnostné udeľovanie ocenení TOP v cestovnom ruchu v Trenčianskom kraji za rok 2023

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU J.M. HURBANA

Materská škola v marci a apríli

1. Divadielko - Po stopách hudby

Dňa 18. marca 2024 do Materskej školy v Beckove opäť zavítal rytier Gaston s divadelným predstavením „Po stopách hudby“. Svojím

predstavením zaviedol deti do čias dávno minulých. Vyzval, aby sa prihlásilo dieťa, ktoré bude jeho pomocníkom, prihlásila sa Kristínka, ktorá mu vo všetkom pomáhala. Gaston začal deťom predstavovať jednotlivé hudobné nástroje, na ktorých hrali ľudia v praveku, ako napríklad kameň alebo vydlabaný kmeň stromu, na ktorý sa dalo hrať paličkou ako na bubon. Ďalšia éra, ktorú deťom predstavil cez hudobné nástroje, bol

starovek, deti sa oboznámili, v akých domoch ľudia žili a na akých hudobných nástrojoch hrali. Pri zábave hrali na bubon, rôzne píšťalky, bola tam aj jedna zaujímavá, ktorej názov je horenoska, so svojim zvláštnym zádumčivým hlasom. Po stredoveku sa deti ocitli v dobe železnej, kde rytier predstavil hudobné nástroje z kovu. Napríklad trubku, ale najväčšími na deti zapôsobil svojím hlasom drumbla a strunové nástroje ako gitara, mandolína. Na záver vystúpenia

rytier Gaston zahral deťom do tanca na lutne. Deťom sa predstavenie veľmi páčilo, oboznámili sa s rôznymi hudobnými nástrojmi, ktoré nikdy predtým nevideli a ani nepočuli.

2. Návšteva knižnice

Mesiac marec je mesiacom knihy, ktoré sú bránou do sveta poznania. Aj my v MŠ venujeme zvýšenú pozornosť tejto tematike a aktivitám s ňou spojenými. K nim, samozrejme, patrí aj návšteva knižnice v našej obci. V dňoch 19. a 20. marca 2024 sa jej zúčastnili deti z trie-

dy motýlikov a včielok. Okrem teplého jarného počasia a kvietkov v záhradách nás milo privítala pani Mgr. Dana Badžgoňová. Oboznámila nás s chodom knižnice, jej pravidlami pri vypožičaní kníh a aj s tým, ako treba s nimi zaobchádzať. Deti mali možnosť si prezrieť tie, ktoré boli pre nich určené, alebo si požiadať o knihu podľa vlastného výberu. Niektoré prejavili záujem sa do knižnice vrátiť aj s rodičmi. Pevne veríme, že kniha zostane významnou súčasťou ich života.

3. Simalala

Dňa 7. 3. 2024 MŠ Beckov navštívila detská speváčka Simalala. Výborne naladená, usmievavá, farebná víla rozžiariť očka všetkým deťom. Deťom zaspievala piesne z vlastnej tvorby, pri ktorých sa deti naučili veľa nového, zatancovali si, zacvičili. Najväčšiu radosť mali z maskota Mickeyho, s ktorým si deti spravili

mini disko. Deti z MŠ prekvapili Simalalu, že sa obliekli do rovnakých sukničiek, ako má sama hudobníčka. Na záver dostali deti od Simalaly darček. Speváčku odmenili veľkým potleskom. O tom, že sa deti výborne zabávali, svedčia aj spoločné fotografie.

4. Pletenie korbáčov

Dňa 16. 4. 2024 sa v telocvični v Beckove konalo tradičné benefičné pletenie veľkonočných korbáčov. Aj tento rok sa dokázal za pomoci všetkých dobrých ľudí upliesť veľký počet korbáčov. Korbáče sa nasledovne predávali na hrade v Beckove. Celý výťažok z predaja bol použitý pre chlapca Lea Paceka. Pre deti

boli pripravené dielničky, kde mohli vyskúšať svoju šikovnosť, kreativitu a popritom sa aj zabaviť. Na podujatí vystúpili deti z MŠ Beckov, so svojim programom, ktorý si pripravili so svojimi pani učiteľkami. Deti dostali obrovský potlesk a sladkú odmenu. Ďakujeme všetkým zúčastneným ľuďom.

Učiteľky MŠ Beckov

Florbalový trpaslík z Beckova nesklamal

Vo štvrtok, 21. marca 2024, sa florbalovému trpaslíkovi z Beckova (najmenšia škola spomedzi zúčastnených škôl) podaril husársky kúsok. Najmenšia výprava sa nezflakla svojich súperov (šesť najlepších škôl v novomestskom okrese) a po fantastickom výkone zvíťazila v okresnom kole a postúpila ako najlepšie florbalové mužstvo novomestského okresu do krajského (regionálneho) kola.

A prišiel deň „D“ - 16. apríla 2024 sa desať statočných hrdov postavilo svojim súperom - víťazovi okresného kola v Myjave (Základná škola Viestova Myjava) a víťazovi okresného kola v Trenčíne (Základná škola Hodžova Trenčín) v regionálnom kole, ktoré sa konalo v Mestskej športovej hale v Nemšovej.

Hralo sa na veľkej palubovke systémom 4+1 dvakrát po 8 minút, preto boli zápasy veľmi rýchle a dramatické.

Prvý zápas proti Myjave sa ešte ani poriadne nezačal a už sme v štvrtej minúte vyhrávali 5:0. Zaskočená obrana Myjavy sa nestačila diviť, čo naši chlapci predvádzali. Napokon sme vyhrali v pomere 7:3.

Do druhého zápasu sme nastúpili síce so vztýčenou hlavou, ale za to s rešpektom, pretože ich súpermi bol hokejový výber z Trenčína. Ešte za stavu 2:3 sme verili, že by sme mohli výsledok zvrátiť, ale nakoniec nám došli sily a s hrdosťou sme prehrali 2:5. I napriek prehre sme obsadili krásne druhé miesto!

Naši chlapci v základnej zostave s Matejom Podhorským, Filipom Budayom, Richardom Šickom, Matúšom Šutovským a brankárom Simonom Kapkom všetkým ukázali, že aj taká malá škola, ako je tá naša beckovská, dokáže konkurovať oveľa väčším školám s oveľa väčším počtom žiakov. Nielen konečné druhé miesto nás potešilo, ale hlavne slová uznania od našich súperov.

Nesmieme zabudnúť ani na striedajúcich hráčov - Patrik Paška, Jozef Turas, Dominik Šutovský, Maxim Groschmidt a Samko Filip.

Všetkým chlapcom ďakujeme za úspešnú reprezentáciu našej školy!

Naša vďaka patrí aj pánovi Podhorskému, ktorý nám pomohol s odvozom.

Mgr. Jozef Pekarovič

Veľká noc a kreatívni žiaci

V posledný marcový týždeň sa nielen v rodinách k bežným prácam a upratovaniu pridalo vzrušenie z blížiacich sa veľkonočných sviatkov. Žiaci základnej školy v Beckove si v rámci triednických hodín vyzdobili priestory niektorých tried naozaj tematicky. Nechýbali v nich vetvičky bahniatko, upletené korbáče z vrbových prútikov, či kraslice z vaječných škrupiniek. Kreativite sa medze nekládli. Parapety okien boli ozdobené jarnými kvietkami, ktoré zasadili do kvetináčov z použitých plechoviek. Tie ozdobili

servítkovou technikou s motívmi Veľkej noci. Počet sa rovnal počtu žiakov v triede, pretože po odchode na prázdniny zobrali žiaci kvietok domov mamičkám. Na skrinky so školskými pomôckami vyrobili jarné aranžovanie - do misiek s machom usadili zajačikov, vtáčikov a kuriatka. Práce si žiaci rozdelili - štetcom zafarbili a taviacom pištoľou prilepili slučku z farebnej stužky na zavesenie kraslíc na prútené krúžky na stenách. Takto si triedu vyzdobili 160 kraslicami. Výzdobu doplnili vtáčikmi, ktoré vyrobili z papiera a drevených štipcov na prádlo. Tie si jednoducho popripínali na kraje závesov na oknách a v takomto prostredí prežili niekoľko dní pred, i po návrate z jarných prázdnin.

Ing. Darina Jarábková

Okrasa pod hradom

Ťažko sa nájdú slová, ktorými sa dá opísať hromada plastového odpadu v časti zvanej Obora pod hradom. Zjavila sa tom po sviatkoch po jarnom upratovaní, keď si všetci ostatní občania dali v žltých vreciach odviezť nepotrebné plasty. Celý priestor v spomínanej lokalite prechádza postupne z modrej farby,

ktorou ju krásila liečivá rastlina plúcnik lekárske, až do krásnej zelenej. Je tam zelené more mladých rastlín žihľavy, ktoré sú využívané na desiatky spôsobov. Spektrum účinkov žihľavy sa nedá len tak v krátkosti tak vymenovať. Ale žihľava nie je hlavnou postavou tohto príspevku. Bývalý majiteľ plastov asi vybral mies-

to posledného odpočinku pre svoje plastové poklady po dôkladnom premýšľaní. Veď, kde inde by sa mohli vynímať, ako pod starobylou perlou Považia, obklopené liečivými rastlinami a obdivované udivenými turistami.

Ing. Darina Jarábková

Upratujeme s Barbie

Základná škola s materskou školou J. M. Hurbana sa pod organizačnou taktovkou obce Beckov tento rok zapojila do celoslovenskej akcie organizovanej ku Dňu Zeme s názvom Barbie upratuje Slovensko.

Cieľom tejto kampane je zapojiť do upratovania nášho okolia čo najväčšiu komunitu a spoločne si skrásliť našu obec veľkým jarným upratovaním po zime. Organizátori kampane zabezpečili pre všetkých zúčastnených rukavice i vrecia na odpady.

Deň zeme 2024 sa nesie v znamení upratovania s Barbie. Barbie uprace Slovensko! Jeden deň, počas ktorého sme sa rozhodli ísť urobiť niečo pre prírodu v našom okolí! Celý projekt je inšpirovaný myšlienkou BARBIE LOVES THE OCEAN = spoločenská zodpovednosť = my to nielen hovoríme, ale reálne aj robíme!

Barbie inšpiruje svet už 65 rokov a upratovať prírodu s legendou chce každý! Spoločne sme sa rozhodli zatočiť s neporiadkom po zime a uká-

zať všetkým, že upratovanie je hračka!

Celá akcia sa začala v piatok, 19. apríla 2024, ráno o 9:00 hod. Žiaci po úvodných pokynoch boli rozdelení na jednotlivé úseky - najstarší žiaci (8. a 9. trieda) šli upratovať okolie židovského cintorína a hradu. Piataci, šiestaci a siedmci pozametalí príjazdovú cestu k Trojičnému námestiu a vyzbierali odpady v okolí parku. Tretiaci a štvrtáci šli pomôcť škôlkarom upratať okolie MŠ a predškôláci spolu s prvkami a druhákmi

upratali okolie školy.

Upratovanie bolo nielen úspešné, ale veríme, že bude zároveň inšpiráciou aj pre ostatných občanov, aby sme sa o svoje okolie a prostredie, v ktorom žijeme, aktívne starali.

Zároveň sa chceme poďakovať pánovi Petrovi Bánovskému s pani manželkou Olinkou, ktorí sa k nám pridali a pomohli s upratovaním hradnej cesty.

Mgr. Jozef Pekarovič

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

marec - apríl 2024

Narodili sa:

Michal Kuzma, Karolína Kusá,
Matúš Vaško, Jakub Marianek,
Natália Marčeková

Jubilanti

• 50 rokov: Peter Vavro

- 55 rokov: Štefan Vazovan
- 65 rokov: Anna Jokrllová, Ján Kročitý,
Jarmila Čiklová
- 85 rokov: Anna Kročitá

Rozlúčili sme sa: Veronika Hlávková
Rudolf Pavlík

Spomíname

28. apríla 2024 uplynulo
sto rokov od narodenia našej
mamy, babičky a prababičky

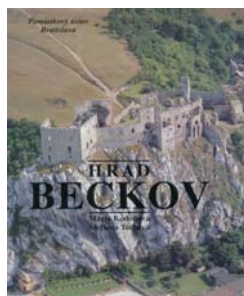
Oľgy Hlávkovej,
rod. Škarkovej.

S láskou a úctou spomíname...

Za kolegyňou a priateľkou archeologičkou Štefkou Tóthovou (1941 - 2024)

Zomrela spoluautorka knihy *Hrad Beckov, Pamiatkový úrad 1995*

Ubehlo viac ako polstoročie, čo sa do Beckova dočasne presťahovala kunsthistorička PhDr. Mária Kodoňová, pracovníčka Slovenského ústavu pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody (SÚPSOP) v Bratislave, ktorá si našla podnájom u vdovy p. Skovajsovej na ul. 1. mája č. 71. Nadviazala som s ňou kontakt, nakoľko som sa dlhodobo zaujímala o históriu hradnej zrúcaniny, ktorá bola v žalostnom stave. Po vybudovaní a zariadení prevádzkovej drevenej chaty na dolnom nádvorí sa tam dočasne nasťahovala aj jej kolegyňa - archeologička Mgr. Štefánia Schönweitzová. Obe sa na

Beckovskom hrade podieľali na systematickom historicko-archeologickom výskume národnej kultúrnej pamiatky v rokoch 1970 - 1976. Interdisciplinárny výskum sa uskutočnil v rámci príprav na pamiatkovú obnovu hradu Beckov.

V lete v roku 1970 som dostala vyrozenie o prijatí na katedru všeobecných dejín a archeológie na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského (FF UK) v Bratislave. Bolo samozrejmé, že som sa spolu so spolužiačkou z maturitnej triedy Danicou Hánovou, ktorú prijali tiež na FF UK na odbor kunsthistoria, prihlásila na začínajúci výskum na hrade. Práve u Štefky Schönweitzovej som urobila prvé kroky k svojmu budúcemu povolaniu archeologičky. V tom mi táto milá a dobrosrdečná staršia kolegyňa nezištne pomáhala.

Štefka, rodným priezviskom Schisslerová, sa narodila 28. júna 1941 v Bratislave. Počas štúdiá na FF UK v Bratislave sa v januári 1963 vydala a narodila sa jej dcéra Beatrix Schönweitzová, s jej výchovou jej výdatne pomáhala matka. Mladá archeologička sa r. 1964 zamestnala v Archeologickom ústave SAV, ktorý mal detašované pracovisko na Bratislavskom hrade. Od januára 1965 prestúpila do SÚPSOP na miesto odbornej asistentky pre pamiatkový výskum. Jej odbornosť a organizačné schopnosti ocenili nadriadení poverením viesť náročné záchranné archeologické výskumy na Zvolenskom zámku, Starom zámku v Banskej Štiavnici a na ďalších lokalitách na Slovensku.

V r. 1968 sa stala vedúcou pracovnej archeologickej skupiny, zodpovednej za komplexné riešenie výskumných úloh. Odlúčenosť od rodiny spôsobila rozpad jej prvého manželstva r. 1969. Malá dcérka Beata tiež trávia prázdniny na výskume u mamy, kde som sa s ňou zoznámila a spriatelili sme sa. V tom čase na hrade začal ako technik pracovať aj Dušan Tóth, s ktorým Štefka vstúpila r. 1972 do manželstva. Dušan bol ideálnym náhradným otcom pre Beatu, obdivovali sme ho, ako s ňou trávil voľné chvíle, staral sa o ňu a vymýšľal pre ňu zábavné trávenie času.

Náplňou mojej a Danickej práce na Beckovskom hrade bol prvotný popis nájdených stavebných článkov počas výskumu, ich inventarizácia do prírástkových denníkov a kresba nálezov uložených v lapidáriu (priestor pre uloženie kamenných článkov). Počas výskumu sa našlo množstvo hlinených črepov, ktoré sme umývali, po usušení nasáčovali po sondách a archeologička Štefka ich vytriedila. Vybrala charakteristické kusy s výzdobou a výraznými okrajmi či značkami na dnách a my sme ich kreslili. To boli moje prvé dotyky s materiálom, ktoré charakterizovali jednotlivé obdobia osídlenia na hrade. Štefka sa nám odmenila aj pozvaním na vtedajší výskum Spišského hradu, ktorý robil jej kolega archeológ PhDr. Adrian Vallašek a Ing. arch. Andrej Fiala. Chodili sme vtedy po lešeníach, výskum bol len v začiatkoch (1968-1978). Tam som videla, aké náročné je skúmať taký rozsiahly komplex, ale ani na našom hrade to nebolo jednoduché. Množstvo stavebných fáz, metrky sute a vrecia plné črepového materiálu. Podmienky na výskume hradov boli sťažené, neustále hrozil zosuv sute, nebezpečné to bolo aj pre brigádnikov.

Je mi ľúto, že som sa nemohla zúčastniť na výskume Beckovského hradu v období, kedy po odstránení prevádzkovej chaty sa začal výskum na

hornom aj dolnom nádvorí. V letných mesiacoch som sa musela zúčastniť povinných praxí na katedru určených výskumoch v rámci celého Slovenska. Na nádvoříach hradu sa zistili dve fázy predhradného osídlenia skalného brala. Najstaršie osídlenie pochádza z neskorej doby laténskej a staršej doby rímskej a je datované do 1. storočia nášho letopočtu. Osídlenie siahlo až na neďalekú Oboru. V neskorolátenskej vrstve sa zistili zvyšky sídliskových objektov - polozemnic. Rozloha tohto sídliska zaberala celý dolný hrad s predhradím a merala 2,5 ha. Veľmi významné poznatky zistila Štefka počas archeologického výskumu aj o osídlení na hradnej plošine v 2. polovici 9. stor., ktoré pokračovalo aj

v nasledujúcom 10. a 11. storočí. Odkryté veľkomoravské výšinné sídlisko dokladá pobyt Slovanov v katastri obce, čo neskôr potvrdili aj ďalšie nálezy z prieskumov na iných uliciach Beckova, o ktorých som písala v monografii *BECKOV 1*. Na dolnom nádvorí sa zistil aj neúplný objekt vyplnený fragmentami pracovného náradia, ktoré by mohlo pochádzať z kovárskej dielne. Počas výskumu bolo zistené porušenie starších vrstiev osídlenia stredovekou stavebnou činnosťou kamenného hradu. Záverečné komisie po ukončení archeologického výskumu vysoko hodnotili mimoriadne organizačné schopnosti a profesionalitu Štefky Tóthovej počas sťažných podmienok na hradnej zrúcanine. Precízne spracované nálezy, kresbne zdokumentované, sú súčasťou monografie *Hrad Beckov*, ktorú vydal Pamiatkový ústav r. 1995. Jej autorkami sú Mária Kodoňová a Štefánia Tóthová.

Ďalšie moje stretnutie a spolupráca s Mgr. Štefániou Tóthovou sa neplánovane uskutočnili v roku 1972, kedy som absolvovala povinnú prax na archeologickom výskume počas budovania vodného diela Liptovská Mara u PhDr. Jozefa Hoššu. Vedúci výskumu sa zranil počas havárie na motorke a ďalším pokračovaním výskumov v Parížovciach a Liptovskej Anne bola poverená Štefka. Zavolala ma do Bratislavy, kde sme naložili potrebné náradie a materiál na dokumentáciu a prevádzku. Nákladné auto sa nám pri Žiari nad Hronom pokazilo, po jeho oprave sme pokračovali na Liptov. Bývala som u strýka pri Ružomberku a denne som dochádzala vlakom do Vlasiek, kde bola železničná stanica, ktorú neskôr pred vybudovaním hrádze zrušili. Spomínam si ešte na starý salaš v Dechtároch, kam sme chodili na bryndzové halušky. Na začiatok výskumu v Parížovciach mám desivé spomienky, nakoľko sme začali kopať v pivnici, priľahlej hospodárskej budove bývalých štátnych majetkov, kde boli chlievy pre ošpané. Po osvetlení pivnice nastal útok potkanov, ktoré sa vyrojili z jej útrobov.

Štefka sa venovala okrem Parížoviec výskumu cirkevnej stavby v Liptovskej Anne. Na spoluprácu na tejto lokalite spomínam len pozitívne, veľa som sa od vedúcej výskumu naučila. Niekoľkokrát sme sa stretli aj na medzinárodných konferenciách archeológie stredoveku v Čechách a na Morave. Jedno z nich sa uskutočnilo v jeseni r. 1981 v Brne na Námestí Svobody. Pospomínali sme na prax na Beckovskom hrade a v Parížovciach počas mojich štúdií, na rodinné pomery a spoločných známych. Ak chcete vidieť vydatenú rekonštrukciu pamiatok,

(dokončenie na str. 14)

Malí hrdinovia veľkej vojny VII.

Legionárska odysea beckovských rodákov Legionár z Beckova v talianskej légii

Armády rakúsko-uhorskej monarchie bojovali počas veľkej vojny okrem východného ruského frontu aj na bojiskách južného frontu. 71. peší pluk, dislokovaný v Trenčíne, ktorý nastúpil v roku 1914 na východný front, bol postupne po veľkých stratách doplnený, ďalej bojoval v Haliči a v Karpatoch. Následne bol prevelený koncom roka 1916 na južný taliansky front do bojov proti Taliansku. Taliansko, pôvodne stálo na strane Rakúsko-Uhorska a Nemecka, počas vojny otočilo svoju vojenskú politiku a pridalo sa v máji roku 1915 na stranu Trojdohody, Anglicka, Francúzska a Ruska. Boje v Tyrolských Alpách na prelome rokov 1916 a 1917 počas krutej zimy boli ťažké a vyčerpávajúce. No ešte ťažšie boli boje na jeseň roka 1917 na rieke Piave. Tu najskôr pluk víťazil, prekročil Piavu a zajal 1200 talianskych vojakov, no o týždeň sa situácia zmenila a pluk mal ťažké straty a bol stiahnutý na odporčinok do Kragujevca v Srbsku, kde sa potom formoval ako záložný útvar 71. pluku. Ten bol v roku 1918 znova nasadený na taliansky front. Na Piave padol do zajatia aj hrdina tohoto príbehu, pešiak Rakúsko-Uhorskej armády, náš beckovský rodák Štefan Martinus.

Štefan MARTINUS sa narodil 18. apríla 1895 v Beckove otcovi Štefanovi Martinusovi a matke Márii (* 19. mája 1869) v dome s číslom popisným 187. Rodičia boli evanjelici. Otec bol drobný roľník a zároveň bol košíkárom, matka mu pomáhala v hospodárstve a tiež pracovala ako nádenička pre bohatých gazdov v Beckove. Štefan vychodil šesť rokov obecnej evanjelickej školy v Beckove, potom pracoval s otcom ako košíkár. Tomuto remeslu sa vyučil u otca aj spolu so svojim bratom Samuelom, narodeným 23. októbra 1902 v Beckove.

Prvá svetová vojna už trvala sedem mesiacov, keď mladý Štefan, ešte slobodný mládenec, narukoval do Trenčína 3. marca 1915 k 71. pešiemu pluku. Dlhو sa v kasárňach neohrial a už 15. marca odchádza ešalón s časťou jeho pluku na východný front do Haliče. Tu Štefan bojoval v uniforme rakúskeho infanteristu proti Rusom až do konca roka 1916, kedy ho ťažkých bojoch a veľkých stratách bol 71. peší pluk reorganizovaný a prevelený na taliansky front. Tu zasa bojoval proti Talianom v Tyrolských Alpách, tu bol aj ranený do nohy. V roku 1917 už so svojim plukom bojoval na rieke Piave. V tejto pozícií vojne vydržal až do 19. júna 1918, kedy ho zajali Taliani priamo v boji na Piave v talianskej dedinke Cassa di Nuovo. Odtiaľ bol presunutý do zajateckého tábora v Giunto de Ferara. Rakúsko-uhorskí zajatci boli sústredení v Taliansku do pracovných táborov. Diplomatickou cestou sa podarilo vtedy plukovníkovi M.R. Štefánikovi podpísať s predsedom vlády Talianskeho kráľovstva Vittorioem Emanuele Orlandom zmluvu o vytvorení Československého legionárskeho vojska zo zajatých Čechov a Slovákov.

21. apríla 1918 už boli v Taliansku utvorené štyri pešie pluky československých légii, 31., 32., 33. a 34. peší pluk a 39. výzvedný špeciálny pluk. V tom čase, keď bol Štefan zajatý, sa už začal utvárať aj 35. peší pluk legionárov, do ktorého 31. augusta 1918 dobrovoľne vstúpil aj zajatec Štefan Martinus v mestečku Averzano. Po podpísaní prísahy - sľubu vernosti - stal sa prís-

lušníkom druhej roty prvého práporu tohoto pluku s legionárskym číslom 16 968. Napriek zraneniu, priestreľu nohy, ktoré utrpel ešte ako vojak rakúsko-uhorskej armády v Tyrolách, pravdepodobne od guľky vystreľenej z talianskej pušky, nezanevrel na vtedajšieho nepriateľa. Ako zajatec, Slovan a Slovák, človek so širokým srdcom a krehkou slovanskou dušou, vstúpil i napriek tomu do československého vojska - talianskych légii a po boku talianskej armády bojoval proti Rakúsko-Uhorsku. A nebol sám. Takýchto bojovníkov bolo v Taliansku desaťtisíce. Dokonca Štefan tu mal aj svojho kamaráta a vrstovníka zo 71. pluku, rodáka z Novej Vsi nad Váhom Jána Masára, s ktorým spolu rukoval, bojoval v Rusku, v Tyrolách, aj boli spolu na Piave zajatí v ten istý deň, boli spolu v zajateckom tábore a aj v jeden deň vstúpili do légii v Averzano.

Štefan so svojim plukom zasiahol do dôležitých bojov na talianskom fronte. V septembri 1918 sa zúčastnil bitky v Doss Alto, ktorá sa stala samostatnou víťaznou akciou légii.

Vojna ešte trvala necelé tri mesiace a slovenské légie bojovali na talianskom fronte až do 3.11.1918, kedy bolo podpísané prímerie a Rakúsko-Uhorsko už neexistovalo. No legionárov čakali ešte ďalšie boje v novej Československej republike. 23. decembra 1918 bol prvý prápor 35. pluku sústredený do Padovy a vo dvoch transportoch na trase Padova - Pantafel - Waidhofen - Sv. Hypolit - Cunt - České Budějovice prepravený do Československa. Už 27. decembra 1918 odchádzajú legionári na Slovensko do Žiliny. Tu boli 28.12.1918 sústredení v bývalých kasárňach rakúsko-uhorskej armády. 24. januára 1919 odchádza časť práporu, dve útočné roty a oddiel vrhačov granátov, vojenským ešalónom do Košíc. Zbytok práporu 27. januára 1919 obsadzuje Mosty u Jablunkova, 28. až 30.1.1919 Těšín. Tu vytlačujú poľskú armádu z územia Sliezska až na československo-poľskú demarkačnú líniu, neskôr stanovenú za novú československú hranicu. Od 1. februára je celý 35. pluk nasadený do bojov proti Červenej armáde Maďarskej republiky rád, hlavne v bojoch o Košice, Tornaľu, Rimavskú Sobotu a celé južné pohraničné územie Slovenska. Tu 35. pluk obsadil a strážil územie - demarkačnú líniu s Maďarskom, ktorú ako budúcu hranicu Československa a Maďarského kráľovstva na mierovej konferencii vo Versailles v Paríži dohodol minister novej československej vlády Eduard Beneš. Štefan tu slúžil až do 31. decembra 1919. V ten deň bol v rozkaze okresného doplnovacieho veliteľstva demobilizovaný. Počas služby na južnej hranici bol povýšený 2. mája 1919 na desiatnika a 10. júla 1919 do hodnosti čatára. Po demobilizácii bol povýšený 2. februára 1920 na strážmajstra v zálohe. 27. júla 1920 bol pre chorobu odoslaný na liečenie do záložnej nemocnice v Plzni. 24. februára 1921 bol uznaný ako neschopný služby pre zlý zdravotný stav a odišiel do výslužby.

Štefan bol nebojácný a odvážny vojak, počas bojov ešte v Taliansku bol dekorovaný talianskym vojenským vyznamenaním Fatiche di guerra, ktorú dostávali ti najlepší a najstatočnejší vojaci za útrapy prežité v boji, a Československou revolučnou medailou, ktorú dostávali legionári - dobrovoľníci za zvláštne bojové zásluhy v bojoch za slobodné Československo.

Štefan Martinus sa usadil potom v Beckove, oženil sa 7. mája 1921 so Zuzanou, rod. Ďurišovou. Do vojny sice odchádzal slobodný, ale

so Zuzanou mal už dcéru, ktorá sa narodila 26. februára 1914. Zuzana si aj tak na Štefana počkala. Manželom sa narodili postupne ešte tri deti. Mária, narodená 15. decembra 1921, Štefan, narodený 6. septembra 1924 a Elena narodená 19. júla 1927. Štefan žil s rodinou v Beckove, číslo popisné 196 v dome svokrovcov Ďurišových, rodina plietla košíky. Podľa legionárskeho zákona č. 462 sb. a vládneho nariadenia č.151 zo dňa 4.3.1920 bol Štefan uznaný ako vyslúžilý legionár. Služba v talianskej légii sa mu počítala od 31. augusta 1918 do 31. decembra 1919. Celkom štyri roky a tri mesiace. Týmto nadobudol Štefan všetky práva vyhradené legionárom zo zákona. No život v rozkvetení preťala náhla smrť. Štefan Martinus zomiera mladý 23. mája 1930 vo veku 35 rokov na vtedy ťažko liečiteľnú tuberkulózu. Zostáva po ňom manželka Zuzana a štyri siroty, najmladšia Elenka iba trojročná. Pochovaný bol na evanjelickom cintoríne v Beckove. Zuzana Martinusová sa aj s deťmi po druhej vojne odsťahovala z Beckova do Bratislavy.

Napriek tomu, že hrob Štefana Martinusa som na cintoríne v Beckove nenašiel, si tento náš rodák, legionár talianskej légie - dobrovoľník zasluží na pomyselný náhrobok nápis:

BOJOVAL V TALIANSKU A BRÁNIL NAŠU NOVÚ REPUBLIKU ČESKOSLOVENSKO V ROKOCH 1918-1919 AKO LEGIONÁR - DOBROVOĽNÍK.

Ivan Ondrejovič

Zdroje: Archív VHÚ PRAHA: Poslužný spis legionára Štefana MARTINUSA; Archív VHÚ Praha: knihy rozkazov 35. pešiu pluku italské légie; Jiří Bílek: Československé legie na frontách I. světové války; Jiří Fidler: Dějiny Československých legií v datech; Wikipedie: Řády a vyznamenání legionářů.

1. Československá revoluční medaile.

2. Taliánske legiónárske vyznamenanie Fatiche di guerra.

3. Prísaha - sľub legionára Štefana Martinusa v slovenčine a taliančine.

610 rokov od úmrtia vojvodu Stibora

Napriek úsiliu mnohých historikov sa dodnes nepodarilo jednoznačne dokázať, kedy, kde a za akých okolností zomrel vojvoda Stibor zo Stiboríc, rytier a pravá ruka kráľa Žigmunda luxemburského, pán Beckovského hradu a panstva v rokoch 1388 - 1414. Zložité je to aj s jeho ostatkami, keďže ani náhrobný kameň nezostal na pôvodnom mieste. Možno vymedziť obdobie, v ktorom Stibor skončil, aj miesto, kde sa vtedy zdržiaval a kde bol pochovaný. Žiaľ, šesť storočí od jeho smrti znemožňuje presné odpovede. Ale skúsme. Budeme vychádzať z diela Daniely Dvořákovskej **Rytier a jeho kráľ** (Daniela Dvořáková, Rytier a jeho kráľ, RAK 2017, 3. doplnené vydanie), najdôležitejšieho zdroja informácií o Stiborovi a jeho dobe.

Kedy: Podľa datovania dochovaných listín mohol zomrieť niekedy medzi januárom a februárom 1414. Ešte 16. januára 1414 vydal v Budíne aj s manželkou Dobrochnou a synom Stiborom z Beckova zakladajúcu listinu kláštora augustiniánov kanonikov pri kostole Panny Márie v Novom Meste nad Váhom, v ktorom malo byť aj miesto posledného odpočinku jeho a jeho rodiny (Rytier, s. 336). V listine kráľa Žigmunda z 25. februára 1414, ktorú vydal v Piacenze vo veci podielu z majetkov pre Dorotu zo Sečian, manželku Stibora ml., sa vojvoda spomína ako nebohý. Správu o jeho smrti mohol priniesť Stiborov familiár Štefan Malý z Lieskovca, ktorému v Piacenze kráľ potvrdil majetky tri dni predtým. Pochybnosti ale vnáša iná listina, je datovaná 27. mája 1414 a údajne ju vystavil vojvoda Stibor (Rytier, s.330) - ide o potvrdenie výsad pre richtára z Rosiny. Ako píše D. Dvořáková: „Odpoveď sa, žiaľ, nedozvieme.“

Kde: Stibor v tom čase prekročil šesťdesiatku, trpel zdravotnými problémami (bojové zranenia), a tak je pravdepodobné, že zomrel doma v posteli. Doma znamená v Budíne, kde sa v tom čase zdržiaval, ako dokladá listina, ktorú Stibor napísal 1. mája 1413 (Rytier, s. 329).

Hrobové miesto: Stibor si za rodové pohrebne miesto vybral kláštor v Novom Meste nad Váhom, ktorý založil krátko pred svojou smrťou. Správou poveril rád augustiniánov kanonikov. Vzhľadom na Stiborovo významné postavenie v Uhorskom kráľovstve (prvý muž po kráľovi), napokon spočinul medzi uhorskými kráľmi v kráľovskej bazilike v Stoličnom Belehrade (Alba Regia, Székesfehérvár). O osudoch jeho hrobu a náhrobku sme písali v BN č.4/2023 s.6, keďže v r. 2023 uplynulo sto rokov od nájdania dvoch častí Stiborovho náhrobku.

Ako zomrel: Niekedy v priebehu roka 1413 Stibor ochorel; jeho zdravotný stav spomína kráľ Žigmund v liste napísanom 26. mája 1413, a dúfa, že „Stiborove sa prinavrátí zdravie“. Zdá sa, že v čase úmrtia sa zdržiaval vo svojom dome v Budíne, a tak spôsob smrti bude najskôr úplne banálny (v posteli) na rozdiel od povestí, ktoré sa rozšírili - napokon, aj ony svedčia o Stiborom postavení a sláve, ktoré vzbudzovali aj nevraživosť u mnohých súčasníkov. Najznámejšie sú ľudové verzie, ktoré do svojich diel v drobných rozdieloch zaradili Matej Bel a Alojz Medňanský a neskôr umelecky spracovali Dominik Štubňa Zámostský a Jozef Branecský (hovoríme len o slovenských autoroch).

Matej Bel vo svojom slávnom diele Notitia Hungariae novae historico-geographica, v časti Trenčianska stolica, ktorá mala byť súčasťou

5. zväzku (vyšiel v r. 1749), ale za jeho života už nebola publikovaná a zostala v rukopise (vyšiel v slovenčine a latinčine v roku 2013 pod názvom Trenčianska stolica), písal aj o Stiborovi a jeho smrti: Stibor hrad prestaval, a pretože nemal dosť svojich stavebníkov, ľudí naháňal do práce nasilu. Stiborova tvrdosť voči sedliakom pri rozširovaní hradu vyvolala nenávisť ľudí a zásah osudu v podobe jeho nezvyčajnej smrti. Stibor, aby sa vyspal z opitosti, rozkázal si uslať na lôžku pri studni a v spánku ho uhrzol had. Sluhovia zavolali jeho manželku, a tá v hrôze z toho, čo videla - hada vykúkajúceho z oka jej mŕtveho muža, sa prebodla dýkou. Dôkazom údajnej pravdivosti tejto verzie mali byť dva kanóny nachádzajúce sa na hrade, na jednom koveľár zobrazil muža s hadom a na druhom ženu s dýkou (Rákoci ich dal odviezť do Trenčína). Bel v poznámke pod čiarou uvažuje, či sa nájde vzdelanec, ktorý by vysvetlil, či Stibor zväčšil svoje majetky krutou alebo dobrotivou správou. Ľud ho označuje za tyrana, ale dobové dokumenty za staviteľa a mecena, ktorý staval kostoly, kláštory, chudobince, špitály...

Podľa rozprávania **Alojza Medňanského** v Malebnej ceste dolu Váhom (1826) Stibora postihla osudová skaza, keď sa rozhneval na starého sluhu, ktorý brániac sa pred útokom pánovho rozmazaného psa, zvieratú zranil nohu. Stibor dal v hneve sluhu zhodiť z brala: „a vysmieval sa mu, keď ho v smrteľnej hrôze na okraji priepasti volal - do roka a do dňa pred súdnu stolicu večného sudcu“ (Alojz Medňanský, Malebná cesta dolu Váhom, Tatran 1962, s.173). Po roku „sa dal vinom omámený Ctibor odviezť do svojho obľúbeného tienistého zákučia v záhrade... Len čo tyran zaspal, prikradla sa k nemu vretenica - zvyčajný nástroj bohyně Nemezis vo všetkých bájach - a rýchlo sa cez oko prehrýzla do mozgu svojej obete. Nezniesiteľná bolesť hnala Stibora v divom šialenstve z miesta na miesto, až sa dostal na vrchol brala... odkiaľ sa zrútil do priepasti. Jeho manželka Dobrochna chcela skočiť za ním, a keď jej v tom sluhovia bránili, prebodla sa dýkou“ (Malebná cesta, s.173-174). Dráma hodna jarmočného predstavenia!

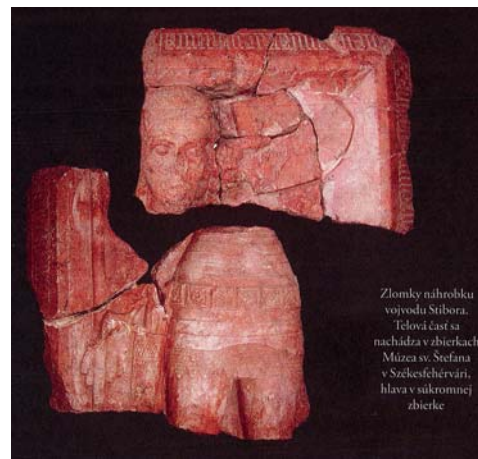
Prvá verzia označuje Stiborovu smrť ako odplatu za jeho krutosť voči sedliakom, druhá verzia vydáva za príčinu smrti kľatbu vyslovenú nespravodlivo potrestaným sluhom a v spôsobe smrti, uhrýznutie vretenicou a následné zrútenie zo skaly, sa zhodujú.

Ako vidí Stiborovu smrť **Dominik Štubňa Zámostský** v knižke Beckov dar (Mladé letá 1966, s. 106-115) zo svojho pohľadu učiteľa a detského spisovateľa? Po tom, ako Ctibor prepadol Beckov (šašov) hrad a ten mu ho veľkodušne daroval, Ctibor pripravoval veľkú hostinu na oslavu získania hradu. Hojne popíjal, a možno aj preto sa nahneval na Becka a dal ho zavrieť do temnice za jeho trufalú pesničku, ktorá mu pripomenula smrť kamenára Antonia pred rokom. Zmocnila sa ho záudmivosť. Vytratil sa z komnaty, avšak aj v jeho izbe ho držal nepokoj, cez tajné dvere vyšiel von, aby sa ochladil. Ocitol sa na neprístupnej plošine na skalnom výklenku, porastenom trávou, vraj to mala byť hladomorňa. Všade tma, Ctibor si ľahol do trávy a zaspal. Prisnil sa mu sen, v ktorom k nemu prišla vretenica a zahryzla sa mu do očí. Napriek tomu videl obra, ktorý ju zabil a potom sa zahnal na neho, vtom sa

mu do ruky zahryzol pes - a zrazu nad ním stál kamenár Antonio. Začala búrka. „Veľmožovi Ctiborovi sa od blesku zatmilo v očiach. Potkol sa a potočil... hmatol do prázdna, stratil rovnováhu, pošmykol sa a zrútil do priepasti“ (Beckov dar, s. 112). Ľudové povesti sa tu pospájajú a Stibor skončil ako zúrivec, alkoholik a krutý človek, ktorý bol potrestaný vlastne sám sebou. Príveľa nedôstojnej nenávisti...

Z podobného súdka je aj rozprávanie Ferko a Janka od **Jozefa Branecského** (Tranoscius, L. Mikuláš 1948). Na poslednej strane rozprávania z čias Stibora aj Branecský popisuje Ctiborovu smrť v duchu ľudovej povesti - umiera do roka od Jurajovej smrti. Je po hostine, vojvoda je unavený, vyjde na čerstvý vzduch a ľahne si blízko priepasti. „Keď ...zaspal, priplazila sa k nemu vretenica a vyžrala mu obidve oči... začal bežať, až sa zrútil do hlbokéj priepasti, kde statočný Juraj našiel svoju predčasnú ukrutnú smrť z jeho rozkazu (Ferdo a Janka, s. 157).

Iná je tretia a pre nás neznáma verzia - podľa nej Stibor zomrel následkom ústipnutia osy. **Alojs Jirásek** (23.8.1851 - 12.3.1930) o tom píše v trilógii z doby husitskej Bratrstvo (1900-1909) z pohľadu Blažej Dyma Rozvadskeho, zemana, ktorý slúžil u vojvodu Stibora dlhé roky, takto: „Starého pána Ctibora na Beckove poštípala osa a od tej hlúpej osy on, veľkomožný pán, sedmohradský vojvoda, umrel! Bolo to nešťastie, no pánov syn naňho, na starnúceho dvorana, nezabudol. Lenže ani mladý Ctibor tu dlho nezostal a s ním zhasla tá slávna Ctiborovská familia a s ním aj Rozvadskeho šťastie. Beckov sa dostal do rúk pána Bánffyho a ten nevedel a nechcel vedieť, čo si starý Dym zaslužil.“ Alois Jirásek, Bratrstvo. I. Boj pri Lučenci, s. 22.

Zlomky náhrobku vojvodu Stibora. Telo a časť sa nachádza v zbierkach múzea sv. Štefana v Székesfehérvári, hlava v súkromnej zbierke

Povesti sú jedna vec a historické fakty druhá. Ale skutočný Stibor, žijúci vo svojej dobe s ľuďmi, ktorí tvorili vtedajšiu spoločnosť, tretia.

A na záver si dovoľm citovať Jozefa Branecského, autora Ferko a Janky a zároveň aj historika a bývalého rektora piaristického gymnázia v Trenčíne: „Ako sme zdôraznili na začiatku tohto pojednávania, túto dizertáciu považujem za skromný príspevok k rehabilitácii Ctiborovej, aby bol oslobodený od ťažkej viny nespravodlivosti, neludskosti, bezbožnosti, vyliatej nevinnej slovenskej krvi a bol zaradený medzi popredných dobrodincov slovenského ľudu, aby spomienka každého Slováka naňho bola vďačná, pozhnaná a jeho pamiatka večná (Ferdo a Janka, s.181).

Mgr. Dana Badžgoňová

Meno Stibor a slovenská gramatika

Nedávno zaznela otázka: Prečo sa meno nášho slávneho Beckovčana, vojvodu Stibora (1347 -1414), píše v súčasnosti ako Stibor a nie Ctibor? Vieme prečo?

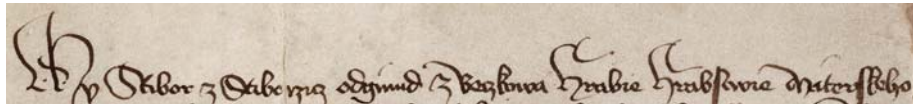
Odpovedať môžeme tak, že sa po prvé pozrieme na pramene historické, ako sa okolo roka 1400 písalo jeho meno, po druhé nahliadneme do pravidiel slovenského jazyka, aká podoba mena je tam uvedená, a po tretie prečítame si príslušnú časť v zákone o matrikách, v akej podobe umožňuje zápis mena.

e=gbs_selected_pages&cad=1#v=onepage&q&f=false.

Iné listiny z hore uvedeného zdroja udávajú ďalšie podoby mena, 1389: „Nos Stiborius de Stiboricz Comes Posoniensis...“ alebo „...dominus Styborius...“; z roka 1397: „Stiborius Wayuoda Transsiluanus et Comes de Zolnok...“ alebo 1414: „...Stiborius Wayuoda...“ alebo „Stiborius de Stiboricz Wayuoda Transiluanus...“

Dobové pramene jednoznačne uvádzajú „S“. Toto meno sa vždy písalo so začiatočným písmenom „S“ či už v latinčine, maďarčine alebo poľštine. Možno si spomeniete, že jeho syn Stibor ml. je autorom prvej slovensky napísanej listiny u nás z 13.12.1422 - a tam by mohlo byť „C“..., ale NIE JE: „My, Stibor z Stiboricz, odjinud z Beczkowa, hrabie hrabstwie Niterskeho“ (BN 5/2022, s.13). Aj Stibor z Beckova sa podpisoval ako Stibor - dá sa to dobre prečítať nižšie.

V 20. storočí vychádzali literárne aj odborné práce, v ktorých sa písalo Stiborovo meno s „C“. Alojz Medňanský vydal Malebnú cestu dolu Váhom v roku 1826 v nemčine, ale v slovenskom preklade vyšla až v roku 1962.

A jeho ďalšia práca Dávne povesti o slovenských hradoch vyšla v slovenčine až v roku 1974 - meno Stibor sa v oboch prekladoch píše ako Ctibor, teda s „C“. Rovnako písali toto meno aj Jozef Branecký (Ferko a Janka a iné) a Dominik Štubňa Zámotský (Beckov dar). Ale Alojs Jirásek vo svojej husitskej trilógii, v časti Bratrstvo, Praha 1936, s. 24, Bitva u Lučence - píše na str. 24 a 80 Stibor ze Stibořic, avšak len v origináli, pretože slovenský preklad uvádza Ctibor.

V starších odborných prácach sa píše „C“, v novších „S“. Napríklad František Hrušovský v Dejinách Slovenska (1939) píše Ctibor; zato v neskorších encyklopédiách Československa / Slovenska heslo Stibor ani Ctibor nejestvuje... Ale v brožúrke Beckov a jeho slávni rodáci (1977) sa meno píše ako Štibor (s. 10, zostavil Bohuš Klein), teda tretí spôsob s „Š“ a foneticky. Mladší odborníci píšu meno s „S“ (Juraj Fojtík, Mária Kodoňová, Štefánia Tóthová), iba Michal Kočíš s „C“.

V najdôležitejšom prameni o Stiborovi a jeho dobe, v diele Daniely Dvořákovéj Rytier a jeho kráľ - Stibor zo Stiboric a Žigmund Luxemburský, RAK 2017), sa jednoznačne píše Stibor. A tento prameň si dovoľme pokladať za relevantný. Napokon, ak si otvoríme Wikipédiu, nájdeme meno Ctibor (mužské krstné meno, 13. september - teda meno akéhokoľvek nositeľa), aj meno Stibor zo Stiboric: „Stibor zo Stiboric a Beckova alebo Ctibor z Ctiboric alebo Štibor zo Štiboric (pol. Ścibor ze Ściborzyc, lat. Styborius de Stiborch)“ - ako meno konkrétneho človeka, ale uvádza aj podobu s „C“.

2. V Pravidlách slovenského pravopisu, VEDA, Bratislava 2000, s. 42) v kapitole Písanie historických mien z uhorského obdobia slovenských dejín je napísané: „Mená osôb vystupujúcich v uhorskom období slovenských dejín

(teda do roku 1918), písané dosiaľ nejednotne (zložkovým alebo maďarským pravopisom), píšu sa podľa zásad slovenského pravopisu; odstraňujú sa aj zdvojené a ďalšie nefunkčné písmená...“ Napríklad Pálffy/Pálffi sa píše ako Pálfi a pod.

V poznámke sa ďalej píše: „Náležité podoby mien uvádza Slovenský biografický slovník, I-VI, 1986 - 1994“. Pre nás to ale nie je riešenie, pretože heslo Ctibor ani Stibor v slovníku nie je. Stibor žil pred rokom 1918, takže „C“, ale jeho menovci/potomkovia žijú s týmto menom aj po roku 1918, takže by malo byť „S“... A na str. 161 slovenský pravopis uznáva podobu tohto mena len v tvare Ctibor.

3. Zápis mena sa koná na matrike a súčasný zákon č. 154/1994 Z. z. o matrikách (v aktuálnom znení od 1.1.2023) a zákon č. 445/2006 Z. z. o mene a priezvisku (úplné znenie), § 2 ods. 1, umožňujú zapísať mená aj v inej ako slovenskej podobe (Tobiáš - Tobias, Mikuláš - Nikolas)... Takže aj nášho Stibora by sme mohli zapísať s „S“ v rozpore s pravidlami slovenského jazyka, ale v súlade s týmto zákonom.

ZÁVER. Historické pramene, odborné diela (Dvořáková), ako aj zákon o mene a priezvisku umožňujú písať meno Stibor s „S“ aj na Slovensku. Je to logické, prirodzené a správne. Treba rešpektovať tvar mena, aký človek dostal a bol zapísaný pri narodení a aký po celý život používal. Napokon, vyskúšajte si dať do vyhľadávaca mená Stibor a Ctibor a uvidíte ten rozdiel najlepšie.

Meno vojvodu Stibora treba písať s „S“, aby sme vyjadrili jeho jedinečnosť, rešpektovali jeho poľský pôvod, latinský aj maďarský pravopis jeho doby - poslovenčenie nie je v tomto prípade namieste. Bol to najvýznamnejší muž, ktorý v našej obci kedy žil, vtedajšie mesto Beckov pozdvihol na výslnie, na hrade pobývali významné osobnosti tej doby, medzi nimi aj kráľ Žigmund. Stibor je muž č. 1 pre Beckov, on a jeho syn si zaslúžia našu úctu a vďačnosť. Prejavíť ju môžeme aj tak, že budeme používať ich meno v historicky správnej podobe a že v Beckove bude Stiborova ulica / námestie, a nie Ctiborova.

A čo znamená meno Ctibor? V Krátkom slovníku slovenského jazyka sa uvádza, že je zo slova ctibažnosť, ctibažný - t. j. túžiaci po sláve, bažiaci po cti. V kalendári na zoznam.sk sa uvádza, že je to meno slovanského pôvodu a znamená bojujúci za česť.

Poznámka: Ctiboř je aj obec v Česku - Ctiboř (pri meste Vlašim), okres Benešov, 175 obyvateľov.

Dodatok: Z uvedeného by malo

byť jasné, že Ctibor je mužské meno, ktorého nositelia u nás žijú a ktoré môže dostať ktorýkoľvek novorodenec na Slovensku v zohode so slovenským pravopisom a Stibor je meno vojvodu Stibora a jeho syna, majiteľov beckovského hradu a panstva v rokoch 1388 až 1334 a píšeme ho v 21. storočí výhradne s „S“ (a tiež ho môže dostať novorodenec).

Mgr. Dana Badžgoňová

Zdroje: Daniela Dvořáková, Rytier a jeho kráľ - Stibor zo Stiboric a Žigmund Luxemburský, RAK 2017;

Juraj Fojtík, Mestské a obecné pečate Trenčianskej župy, SAS, Bratislava 1974, s. 73-75 (Stibor);

Mária Kodoňová, Štefánia Tóthová, Hrad Beckov. PÚ Bratislava 1995, s. 47 a ďalšie (Stibor);

Michal Kočíš, Od Čachtíc po Strečno. Osveta 1989, s. 33-44 (Ctibor);

Alojs Jirásek, Bratrstvo, Bitva u Lučence, s. 24, 80 - Stibor ze Stibořic;

Zákon NR SR č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku;

Zákon NR SR č. 445/2006 Z. z. o mene a priezvisku (úplné znenie);

Pravidlá slovenského pravopisu, VEDA, Bratislava 2000, s. 42;

Obrázky:

Stiborov portrét od Konráda Švestku, 1903. Zdroj: TNM v Trenčíne; Detail Stiborovho mena na listine z 13. 12. 1422. Zdroj: MV SR, SNA, Medňanský; Kresba tzmanónu Stibirivcov. Zdroj: J. Karlík

Netradičné zeleniny v našej kuchyni

Cibuľa je široko rozšírená zelenina po celej planéte. No nie je cibuľa ako cibuľa. Názov cibuľa je aj alternatívou rodového mena rôznych taxónov - cibúľ líšiacich sa určitými znakmi a vlastnosťami. Patrí sem cesnak cibulový, čo je vlastne kuchynská cibuľa, latinsky *Allium cepa*, cesnak zimný = cibuľa zimná trvalá, lat. *Allium fistulosum*, cesnak egyptský = cibuľa egyptská poschodová, lat. *Allium proliferum*, cesnak altajský = cibuľa altajská, lat. *Allium altaicum*, cesnak šalotkový = cibuľa šalotka, lat. *Allium ascalonicum*, cesnak hadí = hadia, lesná, poľná cibuľa, lat. *Allium victorialis*, drímia prímoorská = cibuľa moriská, lat. *Drimia maritima*, modrica chochlatá = hadia podzemná cibuľa, lat. *Leopoldia comosa*. Botanicky všetky patria do čeľade amarylkovitých. Tento malý exkurz do rodiny celkom obyčajnej, možno však povedať aj neobyčajnej zeleniny, akou je cibuľa, nám ukazuje, aké široké spektrum cibúľ možno u nás pestovať a aké sú niektoré z nich málo známe a rozšírené. Venujme sa však dvom z nich.

Cibuľa zimná, lat. *Allium fistulosum*, pôvodne vypestovaná z divoko rastúcej cibule *Allium altaicum*, pochádza zo severovýchodnej Ázie, no pestovala sa už pred 2000 rokmi v Číne, do Európy sa dostala až začiatkom 16. storočia cez Rusko. Je to mrazuvzdorná dvojročná až trváca rastlina (podľa odrody), jemnej lahodnej chuti oproti cibuli kuchynskej až s 2x vyšším obsahom vitamínu C. Obsahuje aj vitamín B1, B3, B4, má vysoký obsah fytoncidov (rastlinné antibiotiká) a silíc, ktoré priaznivo ovplyvňujú trávenie a obranyschopnosť organizmu človeka, dokonca majú aj protisklerotické účinky. Obsahuje tiež karotenoidy, vápnik, silice s obsahom síry, fosfor, železo. Tento druh cibule má množstvo kultivarov - odrôd vyšľachtených buď na priamy zber ako zelená cibulka, ale hlavne na pestovanie vňate - cibulových výhonkov na celoročnú spotrebu. Na stanovišti vydrží 8 až 9, dokonca niektoré odrody viac ako 10 až 15 rokov a stále plodí množstvo zelených výhonkov. Je to super zdroj vitamínu C aj v zime, pritom je nenáročná na pestovanie. Má viacero ľudových pomenovaní - ozimná cibuľa, cibuľa sečka zimná, v Čechách ju volajú ošlejš, u nás cibuľa ošľach. Pestovanie je jednoduché, buď zo semien sa vysieva do riadkov na jar už v marci alebo v júni až septembri alebo sa sadi ako sadzačka už na jeseň od septembra až do novembra, prípadne aj na jar, podľa odrôd, ktorých je u nás viac ako 10. Odrody najviac pestované sú: Bajkal, Freddy, Welsh - červená, Entita, Red Toga - červená, Shakespear, Akado, Radar, Gerda, Augusta. Sadi, resp. seje sa do riadkov o šírke 30 - 40 cm hustejšie ako kuchynská cibuľa na 5 až 7 cm. Možno ju tiež posadiť aj v

rohu záhrady do hniezd ako trvaku - viac cibuliek do hniezda. Je kulinársky všestranná, konzumujú sa cibulky, výhonky aj kvety. Dokonca sa používajú aj v čínskej medicíne, v Číne ju volajú Congbai.

Medzi ozimné cibule patrí i tzv. kráčajúca cibuľa, ako ju ľudovo volajú, no je tiež veľmi málo známa. Jej slovenský botanický názov je cibuľa poschodová, lat. *Allium cepa*, var. *proliferum*. V našich podmienkach je veľmi úrodná, má jedlé nielen cibule, ale i listy a plody - teda pacibulky. Na stanovišti vydrží i 7 rokov, sama sa rozširuje. Je krížencom cibule kuchynskej a cibule zimnej trvalej a je mrazuvzdorná. Dorastá do výšky až 150 cm a rastie v poschodiach. Na kvetnom stvole sa tvoria pacibulky, z ktorých vyrastajú ďalšie stebľa a na nich ďalšie pacibulky. Takto sa môžu vytvoriť i 2 až 3 poschodia. Preto i názov poschodová. A prečo kráčajúca? Pacibulky na rastline kľíčia, no keďže ich býva veľa, tak ich hmotnosťou sa rastlina ohne, pacibulky sa dotknú zeme, kde zakorenia a vyrastú z nich nové rastliny. Využitie: Mladé listy do nátierok, šalátov, polievok, pacibulky možno zavárať sólo alebo s inou zeleninou (sú príjemne pikantné), spodné cibulky používať ako bežnú cibuľu. Tie však vyberáme zo zeme v piatom až siedmom roku, keď už chceme ukončiť pestovanie kráčajúcej cibule na záhone.

Recept: Pochádza z čínskej medicíny. Možno využiť cibuľu ozimnú alebo cibuľu poschodovú.

Pol šálky ryže basmati alebo jazminovej, 3 cibule aj s výhonkami alebo poriadnu hrst cibulových výhonkov, soľ, voda z prameňa alebo čistá bezchlórová. Z ryže uvaríme riedku kašu, asi 2 min. pred dovarením ryže pridáme pokrôjanú cibuľu alebo vňat - výhonky, necháme dôjsť. Posolíme. Podávame teplé. Dobrú chuť. Je to osvedčený recept pri prechladnutí, bolesti hlavy, teplote a zimnici. Podáva sa aj astmatikom. Cibulové silice tiež brzdia rast baktérií a plesní v tele človeka.

Perlička na koniec: Cibuľu milujú aj včielky. Kvitnúca cibuľa (kvitne až druhým rokom) tvorí vo svojich kvietkoch veľmi vysoký obsah nektáru, až 1,15 mg za 24 hodín s cukornatosťou viac ako 60%. Cibulový med iba z kvetov cibule je veľmi vzácny, ale moc, moc dobrý a liečivý. *Ivan Ondrejovič*

Zdroje: F. Dlouhý: *Léčivé rostliny*, A.Horynová: *Praktické záhradníctví*, Wikipédia, E.Špaldon a kol.: *Rastlinná výroba*

Zmeny v odpadovom hospodárstve od 1. 4. 2024

Od 1.4.2024 sa zmenili podmienky pre triedený zber odpadov. Pre rodinné domy vznikla povinnosť nulovej donáškovej vzdialenosti, a preto aj obec Beckov v spolupráci so spoločnosťou Marius Pedersen a. s. musela pristúpiť k zmenám v triedenom zbere KO.

Začiatkom apríla boli do domácností distribuované modré obálky, v ktorých sa nachádzali kalendár vývozu na 2. štvrtrok 2024, informatívny list od obce i a. s. Marius Pedersen a dve vrecia na KO - žlté na plasty, tetrapaky a drobné kovy a modré na papier a kartóny. Termíny vývozu vrec sú uvedené v kalendári vývozu. Pokiaľ nebude občanom stačiť jedno vreco, môžu si prísť pre ďalšie na obecný

úrad. Spoločnosť Mária Pedersen vyváža len originálne vrecia, teda žlté a modré. Zber bude zabezpečený výlučne z vrec na to určených, nie z nádob vo vlastníctve občana. Ďalšie informácie sú uvedené v liste. Zároveň občania dostali v obálke aj plastové puzdro na žetón s páskou, ktoré je potrebné umiestniť na smetnú nádobu, nie vkladáť do mikroténových sáčkov alebo lepiť na smetnú nádobu - pracovníkom zberovej spoločnosti to sťažuje manipuláciu so žetónmi.

Ach tie chodníky

Kráčam len tak po ulici v mojej rodnej obci, pozorujem dianie okolo seba a zrazu si všimnem zaparkované autá na chodníkoch aj napriek zákazku. Čo dodať. Už sa popísalo a vyhlásilo v miestnom rozhlasení dost. Nepoučiteľných obyvateľov je stále bohato. Zbytočne sa niekto snaží o skrášľovanie obce, kosí, vysádza, zametá. Sme tu aj občania, čo nám stále záleží na vzhľade obce. Spomeňme si, ako bola vysadená obec ružami, kaňami.

Okopávali, strihali sme všetci susedia, aj keď sme boli zamestnaní, čas sme si našli. Mnohé okolité obce nám závideli a ftili si upravené chodníky, taký býval Beckov krásne rozkvitnutý. Myslí si, že pri troche chcenia môžeme vrátiť a oprášiť starý dobrý zvyk. Rada sa zapojím a oslovím kamošky, aby sme ukázali, že všetko sa dá, pokiaľ je chuť. Mój pohľad na danú vec je priamy. Pokiaľ vlastníš viac áut, vybuduj si parkovacie miesto, garáž. Alebo si niečím iným, výnimočným, že môžeš neakceptovať nariadenie? No, nie si. Zákony, vyhlášky platia pre všetkých. Príspevok je uverejnený na podnet obyvateľov hlavnej cesty. ZT

Za kolegynou a priateľkou archeologičkou Štefkou Tóthovou (1941 - 2024)

(pokračovanie zo str. 10)

na výskume ktorých sa podieľala Štefánia Tóthová, nájdete ich v Múzeu liptovskej dediny v Pribyline. Odporúčam vstúpiť do ranogotického kostola Panny Márie z Liptovskej Mary aj do renesančného kaštieľa z Parížoviec!

So Štefkou sme sa stretli aj počas prípravy monografie BECKOV 1. Dejiny obce do roku 1918, zostavovateľ PhDr. Jozef Karlik, na tvorbe ktorej sme sa obidve podieľali. Z množstva archeologických výskumov archeologičky - pa-

miatkarky spomeniem Zvolenský zámok, Komorský dvor a Starý zámok v Banskej Štiavnici, Sobášny palác v Bytči, kostol v Kalinove, rotundu sv. Juraja v Skalici, kaštieľ v Holíci, Trenčiansky hrad. Zo zahraničných výskumov bulharský Balčik a mongolskú lokalitu Char-chorum. Svoje organizačné schopnosti a skúsenosti zúročila pri spracovávaní zásad pamiatkovej starostlivosti pre pamiatkové rezervácie Banská Bystrica, Bardejov, Kremnica, Prešov, Spišská Nová Ves, Trnava, Žilina. Stala sa spoluautorkou návrhov na zápis Banskej Štiavnice a Spišského hradu do

Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva.

Za jej celoživotné dielo a významný prínos v oblasti ochrany kultúrneho dedičstva Slovenska jej bola v roku 2014 udeľená **Cena Alžbety Güntherovej-Mayerovej** - foto na str. 10.

Po smrti manžela Dušana žila sama, striedavo v Bratislave a v Nemecku u dcéry Beatky a pri vnučkách vo Frankfurte nad Mohanom, kde zomrela 23. februára 2024 vo veku nedožitých 83 rokov. Česť jej pamiatke.

Svetlé spomienky na Teba zostávajú!

Marta Mácelová-Lompartová

Blahoželanie Erikovi Budayovi

Len to najkrajšie, čo život môže dať,
chceme Ti pri Tvojom 50-ročnom jubileu priat'.
Nech slza bolesti Ti tvár nikdy nezmáča,
žiaľ a smútok nech sa ti chrptom otáča,
nech len zdravie, šťastie, láska
a dobrota,

sú náplňou ďalších rokov Tvojho života.

K blahoželaniu sa pripájajú rodičia, priateľka Lenka so synom Filipom, dcéra Paulína s rodinou, sestra Martina s rodinou, krstná mama Mária s rodinou a kamaráti s OŠK Slovan Beckov.

PZ Hurban Beckov

O Z N A M

PZ Hurban Beckov oznamuje, že poľovnícka strelnica sa v Tehelni, Beckov č. 115, za účelom cvičnej strelby z palných zbraní **NEVYUŽÍVA** v nedeľu počas celého roka.
Výbor PZ Hurban Beckov

PZ Hurban Beckov

Dňa 13.4.2024 vykonalo PZ Hurban Beckov pod dozorom Daniela Matečného a poľovného hospodára Pavla Hladkého cvičnú guľovú strelbu z poľovných zbraní zameranú hlavne na manipuláciu so zbraňou a zároveň bola vykonaná cvičná strelba. Kategóriu do 60 rokov s nástrelom 99 zo 100 možných bodov na terč srnca vyhral **Ing. Marek Jambor** a kategóriu nad 60 rokov s nástrelom 75 zo 100 možných bodov na terč srnca vyhral **Eugen Jurovich** (obaja na fotke L. Pavloviča). Vecnú cenu za víťazstvo odovzdal predseda PZ Hurban Beckov Miroslav Uherčík.

V dňoch 13. - 14.4.2024 sa v Novom Meste nad Váhom konala chovateľská prehliadka trofejí zveriny okresu Nové Mesto nad Váhom, kde patrí pohorie Javorina, Považský Inovec a okolie rieky Váh. PZ HB získalo väčšie množstvo medailí za predložené trofeje (29 trofejí, z toho bolo 11 medailových podľa hodnotenia CACIB). Skvelá návštevnosť zviditeľnila našu obec a jej chotár.

Dňa 31.3.2024 sa na Okresnom úrade v Novom Meste nad Váhom konala za prítomnosti prednostu Ing. Jozefa Trstenského porada poľovníckych hospodárov okresov Nové Mesto nad Váhom a Myjava. MVDr. Cibulka z RVaPS Nové Mesto nad Váhom uložil všetkým nariadenie vo veci AMO, KMO a besnoty. V našom chotári nebol do dnešného dňa zaznamenaný výskyt týchto ochorení. Zodpovední za dodržiavanie nariadenia sú užívatelia a poľovní hospodári v príslušnom revíri.

Vážení občania, začína jar, kedy nastáva kladenie mladých, a preto sa v prírode treba pohybovať po cestách a so psíkmi na vodítkach. Tiež treba zakladať ohne len na to určených miestach, a to je ohnisko pri poľovníckej chate. Upozorňujeme, že konzervy, obaly, fľašky a iný odpad treba zobrať z prírody domov a nenechávať ho tam.

PH

Beckovský tím šípkarov

Vedeli ste, že popri všetkých ostatných obecných športových organizáciách máme v Beckove aj tím šípkarov? Práve táto záľuba oslovila partiu chalánov v priebehu pandémie COVID-19, obdobia, počas ktorého sme si nové koničky nachádzali pravdepodobne všetci. O tom, ako tím šípkarov vznikol, nám porozprával jeden z jeho zakladateľov, Peter Žovinec.

Čo vás priviedlo k tomuto športu a ako to vlastne celé vzniklo?

Po večeroch sme s chalánmi sledovali majstrovstvá a kadejaké turnaje v šípkach. Oslovilo nás to, tak sme si povedali, že to skúsime aj my.

Ako vyzeralo, resp. vyzerá zloženie vášho tímu a kde ste sa stretávali v začiatkoch?

Prvá partia sme boli ja, Matúš Biesik, Majo Sevald a Jano Mariánek. Začínali sme kade-tade - v pivnicach, v záhradných domčekoch, kde sme si svojpomocne museli vytvoriť priestory, čím sme privedli radosť aj našim manželkám, keďže sme tieto miesta dobrovoľne poupravovali. Momentálne máme k dispozícii priestor v pohostinstve Pod orechom. Práve sem tento šport tak troška patrí, a aj preto sa na tomto mieste oblúba šípkov rozrástla.

Ako často trénujete?

Je to rôzne, podľa času. Každý z nás má doma svoj terč, ale spoločne sa lepšie hrá, a tak sme raz tu, inokedy tam. Tým, že sme umiestnili terče Pod

orech, majú možnosť trénovať aj ďalší nadšenci.

Prebehli už dva vami organizované turnaje. Ako vznikol tento nápad?

Už sme mali čo to odhádzané, stretávali sme sa Pod orechom a prišla nám od nášho známeho pozvánka do Dubnice nad Váhom, či by sme si nechceli zmerať sily aj s inými hráčmi. Tak sme sa tam, teda my štyria, vybrali a neolutovali sme. Matúš sa umiestnil na 3. mieste a ako jediný hodil najväčšie skóre - 180 bodov. Jeho víťaznú cenu sme hneď využili a aj s jej pomocou sme výhru patrične oslávili.

Po tomto zážitku sme spojili sily a spoločne vytvorili turnaj aj u nás v Beckove, kam sme taktiež na oplátku pozvali našich priateľov z Dubnice. Prvého turnaja sa zúčastnilo 14 šípkarov (vrátane nás), z toho štyria z Dubnice, ktorí aj poobsádzali prvé štyri miesta. To nás prinútilo k organizácii ďalšieho turnaja a k trvdému tréningu.

Ako prebieha taký šípkový turnaj?

Základom je, aby nás bolo čo najviac. Ďalší turnaj obsadili len Beckovčania, zišlo sa nás 16.

Je potrebné mať na to rezervovaný doslova celý deň, pretože začiatok je plánovaný už na jedenástu hodinu doobeda. Počas príchodu hráčov je každý z nich zapísaný do A alebo B skupín. Základná skupina hrá štýlom každý s každým, a to na dva víťazné legy. Podľa toho, ako sa komu darí, sa aj umiestni. Nasleduje vyraďovacia fáza, hra na 3 víťazné legy, a ten, kto poctivo trénoval alebo má jednoducho len šťastie, postupuje ďalej. K finále sme sa dostali až po 23:00, kedy sa malo hrať na 5 víťazných legov, ale vzhľadom na pokročilý čas, sme boli nútení finále skrátiť. Je to časovo náročné, ale súťažiaci odchádzajú s dobrým pocitom a hodnotnými cenami.

Plánujete ešte niečo aj do budúcnosti?

Samozrejme, šípkový nás bavia a medzi miestnymi si tiež vybudovali popularitu. Prichádza leto a s ním spojené práce okolo domu, oddych a letná pauza. Je to ideálny šport na chladné jesenné večery, kedy sa začneme znova stretávať. V pláne máme aj ďalší turnaj, ktorý by sme radi usporiadali v priebehu septembra ako otvorenie šípkarskej sezóny.

Týmto sa chcem v mene nášho tímu za všetkých poďakovať každému jednému zúčastnenému a každému nadšencovi, ktorý sa k nám pridal. Veľká vďaka patrí taktiež Milanovi Nožinovi, ktorý nám poskytol toto parádne miesto, kde sa môžeme stretávať a zdieľať tak naše šípkarske nadšenie. Už teraz sa tešíme na ďalšiu sezónu.

Peťo, ďakujeme za rozhovor, tebe aj tvojim priateľom budeme držať palce a prajeme vám veľa ďalších úspechov na turnajoch.

Radovan Poláček

HRAD BECKOV

MÁJ 2024

1.5.2024: Láskavý prvý máj

Príďte mesiac zaľubených odštartovať romantickou prechádzkou. Od sladkého do brucha, cez komentované prehliadky a lukostreľbu až po romantický fotokútik, poetickú dielňu a stavanie prvého mája. Čas na hrade vám spríjemní aj interaktívna novootvorená výstava Hradné legendy, či expozícia v západnom paláci.

4.5. - 5.5.2024: V susedstve kalicha

Pri príležitosti okrúhleho výročia Stibora mladšieho hrad ožije husitskými vojskami! Čaká vás dobový tábor s kuchyňou, ukážky súbojov a mnoho ďalšieho. Čas na hrade vám spríjemní aj interaktívna novootvorená výstava Hradné legendy, či expozícia v západnom paláci.

11.5. - 12.5.2024:

Rozprávková cesta hradom

Hrad Beckov ovládnú už druhý rok rozprávky! Na deti čaká cesta plná úloh, ktoré musia svojou šikovnosťou a umom splniť. Pripravili sme aj oddychové

zóny od Hydrotour a BeHappy a rôzne vystúpenia. Pre všetky deti, ktoré prídu v maske svojej obľúbenej rozprávkovej bytosti, sme si pripravili „Ples princov a princezien.“ Neváhajte a pridte si užiť tento rozprávkový deň v krásnych priestoroch hradu Beckov.

24.5. 2024 - 20:00: Vo víne sú hviezdy

Večer plný vína, umenia a hviezdnej oblohy. Príďte si vychutnať vynikajúce regionálne vína v sprievode írsky hudby Gemini a hviezdára.

25.5. - 26.5.2024:

Víkend s J.R.R. Tolkienom

Tretí ročník podujatia venovaný fantastickému spisovateľovi fantastiky a jazykovedcovi J.R.R. Tolkienovi. Okrem dobrodružnej pátračky a súťaže kostýmov nebude chýbať čítačka a rekonštrukcie slávnych bitiek Stredozeme, tematické hry a súťaže, či seminár správneho fajčenia fajkového tabaku.

JÚN 2024

1.6. - 2.6.2024: Šašo Becko deťom

Aj tento rok si pre vás šašo Becko pripravil množstvo úloh a hier, tvorivé dielne i hľadanie pokladov. V nedeľu program spestrí bábkové Divadielko Galéria. Chýbať nebude ani interaktívna výstava Hradné legendy, lukostreľba, komentované prehliadky či remeselníci.

8.6. - 9.6.2024:

Legendami opradený hrad

Tento víkend na vás čakajú nezvyčajné hrané prehliadky od slúžok hradného pána Stibora, ktoré vás s humorom prevedú nielen klebetami o tunajšom panstve, ale aj všakovakými stredovekými mýtmi - od mačiatok ako hygienických pomocok, cez stredoveké hostiny a sobáš až po medicínu. Čas na hrade vám spríjemní aj interaktívna novootvorená výstava Hradné legendy, či expozícia v západnom paláci.

8.6. 2024: NONsenS noci svätajánskej

Magická komédia Jakuba Nvotu a jeho Túlavého divadla! Sen noci svätajánskej je už pôvodne skvelá komédia. Rešpektujúci dej a postavy vznikla

však v Túlavom divadle celkom nová originálna hra plná humoru, vášne a lásky. V svätajánsku noc sú dovolené kúzla a mágia, ktorá môže z ľudí robiť bláznov, dať im hoci osliu hlavu, ale zároveň ich privedie k rozumu a vášni samotného Shakespeara.

14.6. 2024 - 20:00: Slniečko alebo Punto & rybacé hlavy

Koncert kultovej piešťanskej kapely opäť na hrade!

16.6.2024: MASfest Spoznaj svoj región

Zistíte, ako chutí stredné Považie v okolí Beckova. V spolupráci s MAS Bielokarpatsko-trenčianskeho regiónu a mikroregiónu Bošáčka sme si pre vás pripravili podujatie plné dobrého jedla, remeselných dielní a hier pre deti.

22. -23.6.2024: Hrad plný kúziel

Hrad sa v tretí júnový víkend zmení na letnú školu čarov a kúziel plnú elixírov, zaklínadiel a lietania na metlách. Preveríme vaše čarodějnicke vzdelanie - od prednášok z histórie mágie cez miešanie elixírov, herbológiu, staroveké runy, obranu proti čiernej mágii, až po starostlivosť o magické stvorenia či astronómiu. Pozor! Nezabudnite si zobrať čarovný prútik, bez neho skúšky len ťažko absolvujete.

30.6.2024: Jogový festival

Festival o joge a nie len to: pohyb, zdravie, relax.

BEZPEČNÝ PRÍSTAV otvoria v Beckove

Občianske združenie AUTIS sme založili pre účel zriadenia špecializovaného zariadenia - Trenčianskeho autistického centra pre deti v Soblahove v priestoroch bývalej horárne, ktoré navštevuje 17 detí s autizmom dennou formou a ďalších 20 dochádza na odborné terapie. Už samotný názov v sebe nesie myšlienku pomáhať deťom s autizmom, ich rodinám, odbornej i laickej verejnosti. OZ AUTIS bolo zaregistrované Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky dňa 23.02.2012. V roku 2016 združenie založilo Súkromnú základnú školu pre žiakov s autizmom v Trenčíne, ktorú navštevuje 35 žiakov s poruchou autistického spektra.

Vo februári roku 2022 sme si prenajali priestory bývalej evanjelickej školy v Beckove s cieľom zriadiť špecializované zariadenie pre ľudí s autizmom vo veku 16 rokov a viac. Kým bol

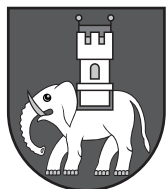
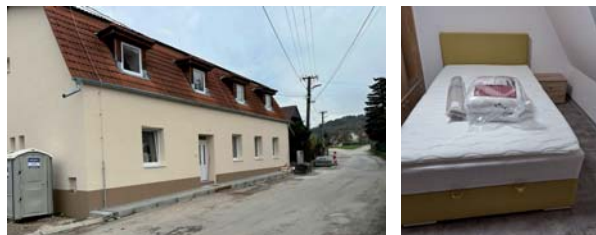
podaný projekt vo fáze schvaľovania, priestory sme poskytli ľuďom z Ukrajiny, ktorí potrebovali pomoc. V decembri bol náš projekt schválený a od júla 2023 sa začalo s rekonštrukciou budovy pre účel zriadenia špecializovaného zariadenia pre ľudí s autizmom s názvom BEZPEČNÝ PRÍSTAV.

V súčasnej dobe je rekonštrukcia ukončená a prebieha zariadenie interiéru. Po schválení hygienou a následnej registrácii na príslušných úradoch, od 1. januára 2025 sa začne poskytovať sociálna služba pobytovou formou šiestim mladým ľuďom s poruchou autistického spektra. Bezpečný prístav bude ich domovom, kde spolu s personálom sa budú starať o záhradu a domácnosť. Cez vikendy a sviatky

budú tráviť čas so svojimi rodinami.

Občianske združenie AUTIS hľadá vhodných zamestnancov do zariadenia. Podmienkou je opatrovateľský kurz alebo kurz inštruktora sociálnej rehabilitácie.

Viac informácií vám poskytne štatutárka OZ AUTIS Helena Vlnková, tel. 0907 987 884. V prípade záujmu, neváhajte ju kontaktovať. HV

BECKOVSKÉ NOVINY - dvojmesačník. Vydáva Obec Beckov, IČO 00311413. BN č.2/2024 vyšli 26.4.2024. Ročník XXVIII. NEPREDAJNÉ: pre obyvateľov obce Beckov • ISSN: 1338-8142 02. Evidenčné číslo MK SR - EV 2878/09. Adresa redakcie: Obecný úrad, Beckov č. 180, 916 38 Beckov; e-mail: socialne@obec-beckov.sk; redakcia.bn.ko@gmail.com; tel. kontakt: 032 7742722, 0911 960 621 • Šéfredaktorka: Mgr. Dana Badžgoňová • Redakčná rada BN: Radovan Poláček, predseda; Mgr. Dana Badžgoňová, Ing. Darina Jarábková, Mgr. Jozef Pekarovič, Mgr. Adam Straka, Zuzana Tehlárová, členovia. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň J+K, Trenčín, Opatovská 41 • Webstránka obce: www.obec-beckov.sk. **Za obsah článkov zodpovedajú autori.**